

לְמוּד יוֹמִי

משניות זהר

בעידודו של
מו"ר הרה"צ שליט"א

יוצא לאור ע"י חסידי ברסלב
יבנאל עיר ברסלב,
עיר שומרי הלשון, עיר השמחה

פרשת
מקץ תשפ"ו

ניתן להשיג בתיבה בכניסה ל'היכל מוהרא"ש'
או שלח צרף למייל: breslevsheli1@gmail.com

נדפס לזכות נשמתו הטהורה
של כ"ק אדמו"ר עט"ר
מוהרא"ש
ר' אליעזר שלמה בן
ר' מנחם זאב זי"ע

לזכות מורנו ורבנו הרה"צ
ר' יצחק שמואל אהרן לעזער
שליט"א

יהי רצון שימשיך להנהיג את הקהילה הקדושה מתוך
בריאות איתנה ונחת מכל יצ"ח ותלמידיו

לזכות נשמתם הקדושה והטהורה של
רבי חייא ובניו חזקיה ויהודה
ולזכות
רב המנונא סבא ורב הונא ריש גלותא

טוֹב לוֹמַר לִפְנֵי הַלְמוּד :

הַלְמוּד בַּמִּשְׁנָיוֹת וּבַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ יִהְיֶה לְעִלּוּי הַשְּׁכִינָה הַקְּדוֹשָׁה וּלְהָקֵל צַעֲרָהּ, לְעִלּוּי כָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּפְטְרוּ מִן הָעוֹלָם, גְּאֻלָּה, יְשׁוּעָה, רְפוּאָה וְהַצְלָחָה לְכָל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּרוּחָנִיוּת וּבְגַשְׁמִיוּת, גִּלּוּי מָשִׁיחַ צִדְקֵנוּ בְּרַחֲמִים וּבִנְיַן בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ וְתִפְאַרְתֵּנוּ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ, אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן.

מַסֶּכֶת שְׁבִיעִית פֶּרֶק ג

א. מֵאֵימָתַי מוֹצִיאִין זְבָלִים לָאַשְׁפָּתוֹת? מִשֶּׁיִּפְסְקוּ עוֹבְדֵי עֲבוֹדָה, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר; רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: מִשֶּׁיִּבַּשׁ הַמָּתוֹק. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: מִשֶּׁיִּקָּשֵׁר: ב. עַד כַּמָּה מְזַבְּלִין? עַד שָׁלֹשׁ שָׁלֹשׁ אַשְׁפָּתוֹת לְבֵית־סְאָה שֶׁל עֶשֶׂר עֶשֶׂר מַשְׁפֵּלוֹת שֶׁל לָתֶךְ לָתֶךְ. מוֹסִיפִין עַל הַמַּשְׁפֵּלוֹת, וְאֵין מוֹסִיפִין עַל הָאַשְׁפָּתוֹת. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: אַף עַל הָאַשְׁפָּתוֹת: ג. עוֹשֶׂה אָדָם אֶת שָׂדֵהוּ שָׁלֹשׁ שָׁלֹשׁ אַשְׁפָּתוֹת לְבֵית־סְאָה. יָתֵר מִכָּאן - מַחֲצִיב, דִּבְרֵי רַבִּי שִׁמְעוֹן. וַחֲכָמִים אוֹסְרִין, עַד שֶׁיַּעֲמִיק שְׁלֹשָׁה, אוֹ עַד שֶׁיַּגְבִּיהַּ שְׁלֹשָׁה. עוֹשֶׂה אָדָם אֶת זְבָלוֹ אוֹצָר. רַבִּי מֵאִיר אוֹסֵר, עַד שֶׁיַּעֲמִיק שְׁלֹשָׁה אוֹ עַד שֶׁיַּגְבִּיהַּ שְׁלֹשָׁה. הָיָה לוֹ דָּבָר מוּעָט - מוֹסִיף עָלָיו וְהוֹלֵךְ. רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹסֵר, עַד שֶׁיַּעֲמִיק שְׁלֹשָׁה, אוֹ עַד שֶׁיַּגְבִּיהַּ שְׁלֹשָׁה, אוֹ עַד שֶׁיִּתֵּן עַל הַסֶּלַע: ד. הַמְדַיֵּר אֶת שָׂדֵהוּ - עוֹשֶׂה סַהַר לְבֵית סָאתַיִם, עוֹקֵר שָׁלֹשׁ רוּחוֹת וּמַנִּיחַ אֶת הָאֶמְצָעִית. נִמְצָא, מְדַיֵּר בֵּית אַרְבַּעַת סְאִין. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: בֵּית שְׁמוֹנַת סְאִין. הָיְתָה כָּל שָׂדֵהוּ בֵּית אַרְבַּעַת סְאִין - מְשַׁיֵּר מִמֶּנָּה מִקְצָת, מִפְּנֵי מַרְאִית הָעַיִן. וּמוֹצִיא מִן הַסַּהַר וְנוֹתֵן לְתוֹךְ שָׂדֵהוּ כְּדֶרֶךְ הַמְזַבְּלִין: ה. לֹא יִפְתַּח אָדָם מַחֲצֵב בַּתְּחִלָּה לְתוֹךְ שָׂדֵהוּ, עַד שֶׁיִּהְיוּ בוֹ שָׁלֹשׁ מוּרְבִּיוֹת, שֶׁהֵם שָׁלֹשׁ עַל שָׁלֹשׁ עַל רוּם שָׁלֹשׁ, שִׁעוּרָן עֶשְׂרִים וְשֶׁבַע אַמּוֹת: ו. גָּדֵר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ עֶשֶׂר אַמּוֹת שֶׁל מַשְׁאוֹי שְׁנַיִם שְׁנַיִם - הֲרֵי אֵלּוּ יְנַטְּלוּ. שִׁעוּר גָּדֵר: עֲשָׂרָה טְפָחִים. פָּחוֹת מִכֵּן - מְחַצֵּב, וְגוֹמְמוֹ עַד פָּחוֹת מֵהָאָרֶץ טָפַח. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים? מִתּוֹךְ שֶׁלּוֹ. אֲבָל מִתּוֹךְ שֶׁל חֲבֵרוֹ - מַה שֶּׁהוּא רוֹצֶה, יִטֹּל. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים? בִּזְמַן שֶׁלֹּא הִתְחִיל בּוֹ מֵעֶרֶב שְׁבִיעִית. אֲבָל אִם הִתְחִיל בּוֹ מֵעֶרֶב שְׁבִיעִית - מַה שֶּׁהוּא רוֹצֶה, נוֹטֵל: ז. אֲבָנִים שֶׁזִּעְזְעָתַן הַמַּחֲרֵשָׁה, אוֹ שֶׁהָיוּ מְכֻסּוֹת וְנִתְגַּלּוּ, אִם יֵשׁ בָּהֶם שְׁתַּיִם שֶׁל מַשְׁאוֹי שְׁנַיִם שְׁנַיִם - הֲרֵי אֵלּוּ יְנַטְּלוּ. הַמְסַקֵּל אֶת שָׂדֵהוּ - נוֹטֵל אֶת הָעֶלְיוֹנוֹת, וּמַנִּיחַ אֶת הַנּוֹגְעוֹת בָּאָרֶץ. וְכֵן גַּרְגֵּר שֶׁל צְרוֹרוֹת אוֹ גַּל שֶׁל אֲבָנִים - נוֹטֵל אֶת הָעֶלְיוֹנוֹת, וּמַנִּיחַ אֶת הַנּוֹגְעוֹת בָּאָרֶץ. אִם יֵשׁ תַּחְתֵּיהֶן סֶלַע אוֹ קַשׁ - הֲרֵי אֵלּוּ יְנַטְּלוּ: ח. אֵין בּוֹנִין מַדְרֵגוֹת עַל־פִּי הַגָּאָיוֹת, עֶרֶב שְׁבִיעִית מִשֶּׁפָּסְקוּ הַגְּשָׁמִים, מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְתַקְּנָן לַשְּׁבִיעִית. אֲבָל בּוֹנֶה הוּא בַּשְּׁבִיעִית מִשֶּׁפָּסְקוּ הַגְּשָׁמִים, מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְתַקְּנָן לְמוֹצָאֵי שְׁבִיעִית. וְלֹא יִסְמֹךְ בָּעָפָר, אֲבָל עוֹשֶׂה הוּא חַיִץ. כָּל אֶבֶן שֶׁהוּא יָכוֹל לִפְשֹׁט אֶת יָדוֹ וְלִטְלָהּ - הֲרֵי זוֹ תִּנָּטֵל: ט. אַבְנֵי כֹתֶל - בָּאוֹת מִכָּל מָקוֹם. וְהַקַּבְלָן -

מֵבִיא מִכָּל מָקוֹם. וְאֵלּוּ הֵם אַבְנֵי כְתֵף? כָּל שֶׁאֵינָהּ יְכוֹלָה לְהִנָּטֵל בְּאַחַת יָד, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר; רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: אַבְנֵי כְתֵף כִּשְׁמָן, כָּל שֶׁהֵן נִטָּלוֹת שְׁתַּיִם שָׁלֹשׁ עַל הַכְּתֵף: י. הַבּוֹנֶה גָּדֵר בֵּינוֹ וּבֵין רְשׁוּת־הָרַבִּים - מֵתָר לְהַעֲמִיק עַד הַסֶּלַע. מַה יַּעֲשֶׂה בֶּעָפָר? צוֹבְרוֹ בִּרְשׁוּת־הָרַבִּים וּמְתַקְּנוֹ, דִּבְרֵי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ; רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: כְּדַרְכּוֹ שֶׁאֵין מְקַלְקְלִין בִּרְשׁוּת־הָרַבִּים - כָּךְ לֹא יְתַקֵּנוּ. מַה יַּעֲשֶׂה בֶּעָפָר? צוֹבְרוֹ בְּתוֹךְ שָׂדֵהוּ כְּדַרְכּוֹ הַמְזַבְּלִין. וְכֵן הַחוֹפֵר בּוֹר וְשִׁיחַ וּמְעָרָה:

מַסֶּכֶת שְׁבִיעִית פֶּרֶק ד

א. בָּרִאשׁוֹנָה הָיוּ אוֹמְרִים: מְלַקֵּט אָדָם עֵצִים וַאֲבָנִים וַעֲשָׂבִים מִתּוֹךְ שֶׁלּוֹ, כְּדַרְכּוֹ שֶׁהוּא מְלַקֵּט מִתּוֹךְ שֶׁל חֲבֵרוֹ, אֶת הַגַּס הַגַּס. מִשֶּׁרַבּוּ עוֹבְרֵי עֲבֵרָה: הִתְקִינוּ שֶׁיְּהֵא זֶה מְלַקֵּט מִתּוֹךְ שֶׁל זֶה, וְזֶה מְלַקֵּט מִתּוֹךְ שֶׁל זֶה, שֶׁלֹּא בְּטוֹבָה, וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר שֶׁיְּקַצֵּץ לָהֶם מְזוֹנוֹת: ב. שָׂדֶה שֶׁנִּתְקַוְּצָה - תִּזָּרַע בְּמוֹצָאֵי־שְׁבִיעִית. שֶׁנִּטַּיְּבָה אוֹ שֶׁנִּדַּיְּרָה - לֹא תִזָּרַע בְּמוֹצָאֵי־שְׁבִיעִית. שָׂדֶה שֶׁנִּטַּיְּבָה - בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: אֵין אוֹכְלִין פֵּרוֹתֶיהָ בַּשְּׁבִיעִית. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: אוֹכְלִין. בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: אֵין אוֹכְלִין פֵּרוֹת שְׁבִיעִית בְּטוֹבָה. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: אוֹכְלִין בְּטוֹבָה וְשֶׁלֹּא בְּטוֹבָה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: חִלּוּף הַדְּבָרִים, זוֹ מִקֻּלֵּי בֵּית־שַׁמַּאי וּמֵחֲמְרֵי בֵּית־הִלֵּל: ג. חוֹכְרִין נִירִין מִן הַנָּכְרִים בַּשְּׁבִיעִית, אֲבָל לֹא מִיִּשְׂרָאֵל. וּמַחֲזִיקִין יְדֵי נָכְרִים בַּשְּׁבִיעִית, אֲבָל לֹא יְדֵי יִשְׂרָאֵל. וְשׁוֹאֲלִין בִּשְׁלוֹמָן, מִפְּנֵי דַּרְכֵי־שָׁלוֹם: ד. הַמְּדַל בַּזֵּיתִים - בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: יָגֹם. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: יְשָׁרֵשׁ. וּמוֹדִים בַּמַּחֲלִיק עַד שֶׁיָּגֹם. אֵיזֶה הוּא הַמְּדַל? אֶחָד אוֹ שְׁנַיִם. הַמַּחֲלִיק - שְׁלֹשָׁה, זֶה בְּצַד זֶה. בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים? מִתּוֹךְ שֶׁלּוֹ. אֲבָל מִתּוֹךְ שֶׁל חֲבֵרוֹ - אַף הַמַּחֲלִיק, יְשָׁרֵשׁ: ה. הַמַּבְקִיעַ בַּזַּיִת - לֹא יְחַפֶּה בֶּעָפָר, אֲבָל מְכַסֶּה הוּא בַּאֲבָנִים אוֹ בְּקַשׁ. הַקּוֹצֵץ קוֹרוֹת שִׁקְמָה - לֹא יְחַפֶּה בֶּעָפָר, אֲבָל מְכַסֶּה הוּא בַּאֲבָנִים אוֹ בְּקַשׁ. אֵין קוֹצְצִין בְּתוּלַת־שִׁקְמָה בַּשְּׁבִיעִית, מִפְּנֵי שֶׁהִיא עֲבוֹדָה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: כִּדַרְכָּהּ - אָסוּר, אֶלָּא אוֹ מַגְבִּיהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים, אוֹ גּוֹמֵם מֵעַל הָאָרֶץ: ו. הַמְזַנֵּב בַּגְּפָנִים וְהַקּוֹצֵץ קָנִים - רַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי אוֹמֵר: יַרְחִיק טֶפַח. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: קוֹצֵץ כְּדַרְכּוֹ, בַּקַּרְדֹּם אוֹ בַּמַּגָּל וּבַמַּגְרָה וּבְכָל מַה שֶּׁיִּרְצֶה. אִילָן שֶׁנִּפְשַׁח - קוֹשְׁרִין אוֹתוֹ בַּשְּׁבִיעִית, לֹא שֶׁיַּעֲלֶה, אֶלָּא שֶׁלֹּא יוֹסִיף: ז. מֵאֵימָתַי אוֹכְלִין פֵּרוֹת הָאִילָן בַּשְּׁבִיעִית? הַפַּגִּים, מִשֶּׁיַּזְרִיחוּ - אוֹכֵל בָּהֶם פִּתּוֹ בַּשָּׂדֶה. בְּחֵלּוֹ - כּוֹנֵס לְתוֹךְ בֵּיתוֹ. וְכֵן כֵּיוֹצֵא בָּהֶם בְּשְׁאָר שְׁנֵי

שָׁבוּעַ - חַיָּב בַּמַּעַשְׂרוֹת: ח. הַבֹּסֶר, מִשֶּׁהֶבִיא מַיִם - אוֹכֵל בּוֹ פִּתּוֹ בַּשָּׂדֶה. הֶבְאִישׁ - כּוֹנֵס לְתוֹךְ בֵּיתוֹ. וְכֵן כֵּיוֹצֵא בּוֹ בִּשְׁאָר שְׁנֵי שָׁבוּעַ - חַיָּב בַּמַּעַשְׂרוֹת: ט. זֵיתִים, מִשֶּׁיַּכְנִיסוּ רְבִיעִית לַסְּאָה - פּוֹצֵעַ וְאוֹכֵל בַּשָּׂדֶה. הִכְנִיסוּ חֲצִי לֹג - כּוֹתֵשׁ וְסָךְ בַּשָּׂדֶה. הִכְנִיסוּ שְׁלִישׁ - כּוֹתֵשׁ בַּשָּׂדֶה. וְכוֹנֵס לְתוֹךְ בֵּיתוֹ. וְכֵן כֵּיוֹצֵא בָּהֶם בִּשְׁאָר שְׁנֵי שָׁבוּעַ - חַיָּבִים בַּמַּעַשְׂרוֹת. וּשְׁאָר כָּל פֵּרוֹת הָאִילָן, כְּעוֹנָתָן לַמַּעְשְׂרוֹת - כָּךְ עוֹנָתָן לַשְּׁבִיעִית: י. מֵאֵימָתַי אֵין קוֹצְצִין הָאִילָן בַּשְּׁבִיעִית? בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: כָּל הָאִילָן מִשֶּׁיּוֹצִיא. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: הֶחָרוּבִין מִשֶּׁיִּשַּׁלְשְׁלוּ, וְהַגְּפָנִים מִשֶּׁיְּגָרְעוּ, וְהַזֵּיתִים מִשֶּׁיָּנֵצוּ, וּשְׁאָר כָּל הָאִילָן מִשֶּׁיּוֹצִיא. וְכָל הָאִילָן, כֵּיוָן שֶׁבָּא לְעוֹנַת הַמַּעַשְׂרוֹת - מֻתָּר לְקָצְצוֹ. כַּמָּה יְהֵא בַּזַּיִת וְלֹא יְקָצֶנּוּ? רַבִּי. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: הַכֹּל לְפִי הַזַּיִת:

מַסֶּכֶת שְׁבִיעִית פֶּרֶק ה

א. בְּנוֹת שׁוּחַ - שְׁבִיעִית שֶׁלָּהֶן שְׁנִיָּה, שֶׁהֵן עוֹשׂוֹת לְשָׁלֹשׁ שָׁנִים. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: הַפְּרִסְיוֹת - שְׁבִיעִית שֶׁלָּהֶן, מוֹצָאֵי־שְׁבִיעִית, שֶׁהֵן עוֹשׂוֹת לִשְׁתֵּי שָׁנִים. אָמְרוּ לוֹ: לֹא אָמְרוּ אֶלָּא בְּנוֹת־שׁוּחַ: ב. הַטּוֹמֵן אֶת הַלּוּף בַּשְּׁבִיעִית - רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: לֹא יִפְחֹת מִסְּאתַיִם, עַד גֹּבַהּ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים, וְטֶפַח עָפָר עַל גַּבָּיו. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: לֹא יִפְחֹת מֵאַרְבָּעָה קַבִּים, עַד גֹּבַהּ טֶפַח, וְטֶפַח עָפָר עַל גַּבָּיו. וְטוֹמְנוֹ בִּמְקוֹם דְּרִיסַת אָדָם: ג. לוּף שֶׁעָבְרָה עָלָיו שְׁבִיעִית, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: אִם לָקְטוּ הָעֲנִיִּים אֶת עָלָיו - לָקָטוּ. וְאִם לָאו - יַעֲשֶׂה חֶשְׁבּוֹן עִם הָעֲנִיִּים. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: אִם לָקְטוּ הָעֲנִיִּים אֶת עָלָיו - לָקָטוּ. וְאִם לָאו - אֵין לָעֲנִיִּים עָלָיו חֶשְׁבּוֹן: ד. לוּף שֶׁל עֶרֶב־שְׁבִיעִית, שֶׁנִּכְנַס לַשְּׁבִיעִית, וְכֵן בְּצָלִים הַקִּיצוֹנִים, וְכֵן פּוּאָה שֶׁל עִדִּית - בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: עוֹקְרִין אוֹתָן בְּמַאֲרוּפוֹת שֶׁל עֵץ. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: בְּקַרְדֻּמוֹת שֶׁל מַתֶּכֶת. וּמוֹדִים בְּפוּאָה שֶׁל צְלָעוֹת, שֶׁעוֹקְרִין אוֹתָהּ בְּקַרְדֻּמוֹת שֶׁל מַתֶּכֶת: ה. מֵאֵימָתַי מֻתָּר אָדָם לִקַּח לוּף בְּמוֹצָאֵי־שְׁבִיעִית? רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: מִיָּד. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: מִשֶּׁיִּרְבֶּה הֶחָדָשׁ: ו. אֵלּוּ כֵּלִים שֶׁאֵין הָאֻמָּן רַשַּׁאי לְמָכְרָם בַּשְּׁבִיעִי: מַחֲרֵשָׁה וְכָל כֵּלֶיהָ, הָעֹל, וְהַמּוֹזֶרֶה, וְהַדֶּקֶר. אֲבָל מוֹכֵר הוּא מַגַּל־יָד וּמַגַּל־קָצִיר, וַעֲגָלָה וְכָל כֵּלֶיהָ. זֶה הַכְּלָל: כָּל שֶׁמְּלַאכְתּוֹ מְיֻחֶדֶת לַעֲבֵרָה - אָסוּר. לְאִסּוּר וּלְהֶתֵּר - מֻתָּר: ז. הַיּוֹצֵר, מוֹכֵר חָמֵשׁ כַּדֵּי שֶׁמֶן וַחֲמֵשׁ־עֶשְׂרֵה כַּדֵּי יַיִן, שֶׁכֵּן דַּרְכּוֹ לְהָבִיא מִן הַהֶפְקֵר. וְאִם הֵבִיא יוֹתֵר מִכָּאן - מֻתָּר. וּמוֹכֵר לַגּוֹי בָּאָרֶץ, וּלְיִשְׂרָאֵל בְּחוּצָה־לָאָרֶץ: ח. בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: לֹא יִמְכֹּר לוֹ פָּרָה

חוֹרֶשֶׁת בַּשְּׁבִיעִית. וּבֵית־הִלֵּל מַתִּירִין. מִפְּנֵי שֶׁהוּא יָכוֹל לְשָׁחֳטָהּ. מוֹכֵר לוֹ פֵּרוֹת. בִּשְׁעַת הַזֶּרַע, וּמַשְׁאִיל לוֹ סְאָתוֹ, אַף־עַל־פִּי שֶׁהוּא יוֹדֵעַ שֶׁיֵּשׁ לוֹ גֹּרֶן, וּפוֹרֵט לוֹ מָעוֹת אַף־עַל־פִּי שֶׁהוּא יוֹדֵעַ שֶׁיֵּשׁ לוֹ פּוֹעֲלִים. וְכֻלָּן בְּפֵרוּשׁ – אֲסוּרִין: ט. מַשְׁאֶלֶת אִשָּׁה לַחֲבֶרְתָּהּ הַחֲשׁוּדָה עַל הַשְּׁבִיעִית: נָפָה וּכְבָרָה, וְרֵחַיִם וְתַנּוּר. אֲבָל לֹא תָּבֹר וְלֹא תְטַחַן עִמָּהּ. אֶשֶׁת חָבֵר – מַשְׁאֶלֶת לְאֶשֶׁת עַם־הָאָרֶץ, נָפָה וּכְבָרָה, וּבוֹרֶרֶת וְטוֹחֶנֶת וּמַרְקֶדֶת עִמָּהּ. אֲבָל מְשַׁתַּטֶּלֶת הַמַּיִם – לֹא תִגַּע אֶצְלָהּ, שֶׁאֵין מַחֲזִיקִין יְדֵי עוֹבְרֵי־עֲבֵרָה. וְכֻלָּן לֹא אָמְרוּ אֶלָּא מִפְּנֵי דַּרְכֵי־שָׁלוֹם. וּמַחֲזִיקִין יְדֵי נָכְרִי בַּשְּׁבִיעִית, אֲבָל לֹא יְדֵי יִשְׂרָאֵל. וְשׁוּאֲלִין בִּשְׁלוֹמָן, מִפְּנֵי דַּרְכֵי־שָׁלוֹם:

מַסֶּכֶת שְׁבִיעִית פֶּרֶק ו

א. שָׁלֹשׁ אֲרָצוֹת לַשְּׁבִיעִית. כָּל שֶׁהֶחֱזִיקוּ עוֹלֵי בָבֶל מֵאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל וְעַד כְּזִיב – לֹא נֶאֱכָל וְלֹא נֶעֱבָד. וְכָל שֶׁהֶחֱזִיקוּ עוֹלֵי מִצְרַיִם, מִכְּזִיב וְעַד הַנָּהָר וְעַד אֲמָנָה – נֶאֱכָל, אֲבָל לֹא נֶעֱבָד. מִן הַנָּהָר וּמֵאֲמָנָה וְלִפְנִים – נֶאֱכָל וְנֶעֱבָד: ב. עוֹשִׂין בַּתְּלוּשׁ בְּסוּרְיָא, אֲבָל לֹא בַּמְּחֻבָּר. דָּשִׁין וְזוֹרִין וְדוֹרְכִין וּמְעַמְּרִין, אֲבָל לֹא קוֹצְרִין וְלֹא בּוֹצְרִין וְלֹא מוֹסְקִין. כְּלָל אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא: כָּל שֶׁכַּיּוֹצֵא בּוֹ מֵתֵר בְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, עוֹשִׂין אוֹתוֹ בְּסוּרְיָא:

ג. בְּצָלִים שֶׁיָּרְדוּ עֲלֵיהֶם גְּשָׁמִים וְצִמְּחוּ: אִם הָיוּ הָעֶלִין שֶׁלָּהֶם שְׁחוֹרִין – אֲסוּרִין. הוֹרִיקוּ – הֲרֵי אֵלּוּ מֻתָּרִין. רַבִּי חֲנִינָא בֶּן אַנְטִיגְנוֹס אוֹמֵר: אִם יְכוֹלִין לְהִתָּלֵשׁ בָּעֶלִין שֶׁלָּהֶן – אֲסוּרִין. וּכְנֶגֶד כֵּן, מוֹצָאֵי־שְׁבִיעִית – מֻתָּרִין: ד. מֵאֵימָתַי מֻתָּר אָדָם לִקַּח יָרָק בְּמוֹצָאֵי־שְׁבִיעִית? מִשֶּׁיַּעֲשֶׂה כַּיּוֹצֵא בּוֹ. עָשָׂה הַבַּכִּיר – הֻתַּר הָאָפִיל. רַבִּי, הִתִּיר לִקַּח יָרָק בְּמוֹצָאֵי־שְׁבִיעִית מִיָּד: ה. אֵין מוֹצִיאִין שֶׁמֶן שִׂרָפָה וּפֵרוֹת שְׁבִיעִית מֵהָאָרֶץ לְחוּצָה־לָאָרֶץ. אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן: שָׁמַעְתִּי בְּפֵרוּשׁ, שֶׁמּוֹצִיאִין לְסוּרְיָא וְאֵין מוֹצִיאִין לְחוּצָה־לָאָרֶץ: ו. אֵין מְבִיאִין תְּרוּמָה מֵחוּצָה־לָאָרֶץ לָאָרֶץ. אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן: שָׁמַעְתִּי בְּפֵרוּשׁ, שֶׁמְּבִיאִין מִסּוּרְיָא וְאֵין מְבִיאִין מֵחוּצָה־לָאָרֶץ:

מַסֶּכֶת שְׁבִיעִית פֶּרֶק ז

א. כְּלָל גָּדוֹל אָמְרוּ בַּשְּׁבִיעִית: כָּל שֶׁהוּא מַאֲכַל־אָדָם וּמַאֲכַל־בְּהֵמָה וּמִמִּין הַצּוֹבְעִים וְאֵינוֹ מִתְקַיֵּם בָּאָרֶץ – יֵשׁ לוֹ שְׁבִיעִית, וּלְדָמָיו שְׁבִיעִית, יֵשׁ לוֹ בְּעוּר וּלְדָמָיו בְּעוּר. וְאֵיזֶה? זֶה עֲלֵה הַלּוּף הַשּׁוֹטֶה, וַעֲלֵה הַדַּנְדַּנָּה, הָעַלְשִׁין, וְהַכְּרִישִׁין, וְהָרְגִילָה, וְנֵץ־הֶחָלָב; וּמַאֲכַל־בְּהֵמָה? הַחוֹחִים וְהַדַּרְדָּרִים. וּמִמִּין הַצּוֹבְעִים? סְפִיחֵי־אִסְטִיס, וְקוֹצָה. יֵשׁ לָהֶם שְׁבִיעִית וּלְדָמֵיהֶן שְׁבִיעִית, יֵשׁ לָהֶם בְּעוּר

וְלִדְמֵיהֶן בְּעוּר: ב. וְעוֹד כְּלָל אַחֵר אָמְרוּ: כָּל שֶׁאֵינוֹ מַאֲכַל־אָדָם וּמַאֲכַל־בְּהֵמָה, וּמִמִּין הַצּוֹבְעִין, וּמִתְקַיֵּם בָּאָרֶץ - יֵשׁ לוֹ שְׁבִיעִית וּלְדָמָיו שְׁבִיעִית, אֵין לוֹ בְּעוּר וְאֵין לְדָמָיו בְּעוּר. אֵי זֶהוּ? עִקַּר הַלּוּף הַשּׁוֹטֶה, וְעִקַּר הַדַּנְדָּנָה, וְהָעַקְרָבָנִין, וְהַחַלְבִּיצִין, וְהַבּוּכְרִיָּה. וּמִמִּין הַצּוֹבְעִין? הַפּוּאָה וְהָרַכְפָּא; יֵשׁ לָהֶם שְׁבִיעִית, וְלִדְמֵיהֶן שְׁבִיעִית, אֵין לָהֶם בְּעוּר וְלֹא לְדִמֵיהֶן בְּעוּר. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: דְּמֵיהֶם מִתְבַּעֲרִין עַד רֹאשׁ־הַשָּׁנָה. אָמְרוּ לוֹ: לָהֶן אֵין בְּעוּר, קַל וָחֹמֶר לִדְמֵיהֶן! ג. קִלְפֵּי רִמּוֹן וְהַגֵּץ שֶׁלּוֹ, קִלְפֵּי אֱגוֹזִים וְהַגַּלְעִינִין - יֵשׁ לָהֶם שְׁבִיעִית וְלִדְמֵיהֶן שְׁבִיעִית, הַצַּבָּע - צוֹבֵעַ לְעַצְמוֹ, וְלֹא יְצַבַּע בְּשָׂכָר, שֶׁאֵין עוֹשִׂים סְחוֹרָה בְּפֵרוֹת שְׁבִיעִית, וְלֹא בַּבְּכוֹרוֹת, וְלֹא בַּתְּרוּמוֹת, וְלֹא בַּנְּבֵלוֹת, וְלֹא בַּטְּרֵפוֹת, וְלֹא בַּשְּׁקָצִים, וְלֹא בָּרֶמֶשִׂים. וְלֹא יִהְיֶה לוֹקֵחַ יְרָקוֹת שָׂדֶה וּמוֹכֵר בַּשּׁוּק, אֲבָל הוּא לוֹקֵט, וּבְנוֹ מוֹכֵר עַל יָדוֹ. לָקַח לְעַצְמוֹ וְהוֹתִיר - מֻתָּר לְמָכְרָן: ד. לָקַח בְּכוֹר לְמִשְׁתֶּה בְּנוֹ אוֹ לָרֶגֶל וְלֹא צָרִיךְ לוֹ - מֻתָּר לְמָכְרוֹ. צָדֵי חַיָּה עוֹפוֹת וְדָגִים שֶׁנִּזְדַּמְּנוּ לָהֶם מִינִים טְמֵאִין - מֻתָּרִים לְמָכְרָן. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אַף מִי שֶׁנִּתְמַנָּה לוֹ לְפִי דַרְכּוֹ - לוֹקֵחַ וּמוֹכֵר, וּבִלְבַד שֶׁלֹּא תְּהֵא אֻמָּנוּתוֹ בְּכָךְ. וַחֲכָמִים אוֹסְרִין: ה. לוּלְבֵי זְרָדִים וְהֶחָרוּבִין - יֵשׁ לָהֶם שְׁבִיעִית וְלִדְמֵיהֶן שְׁבִיעִית, יֵשׁ לָהֶן בְּעוּר וְלִדְמֵיהֶן בְּעוּר. לוּלְבֵי הָאֵלָה וְהַבָּטְנָה וְהָאַטָּדִין - יֵשׁ לָהֶם שְׁבִיעִית, וְלִדְמֵיהֶן שְׁבִיעִית, אֵין לָהֶם בְּעוּר וְלֹא לִדְמֵיהֶן בְּעוּר. אֲבָל לֶעָלִין - יֵשׁ בְּעוּר, מִפְּנֵי שֶׁנּוֹשְׁרִין מֵאֲבִיהֶן: ו. הַוֶּרֶד וְהַכֹּפֶר וְהַקֻּטָּף וְהַלּוֹטֶם - יֵשׁ לָהֶם שְׁבִיעִית וְלִדְמֵיהֶן שְׁבִיעִית. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: אֵין לַקֻּטָּף שְׁבִיעִית, מִפְּנֵי שֶׁאֵינוֹ פֶּרִי: ז. וֶרֶד חָדָשׁ שֶׁכְּבָשׁוֹ בְּשֶׁמֶן יָשָׁן - יְלַקֵּט אֶת הַוֶּרֶד. וְיָשָׁן בְּחָדָשׁ - חַיָּב בַּבְּעוּר. חָרוּבִים חֲדָשִׁים שֶׁכְּבָשָׁן בְּיֵין יָשָׁן, וְיֵשָׁנִים בְּחָדָשׁ - חַיָּבִין בַּבְּעוּר. זֶה הַכְּלָל: כָּל שֶׁהוּא בְּנוֹתֵן טַעַם - חַיָּב לְבָעֵר, מִן בְּשֶׁאֵינוֹ מִינוֹ. וּמִן בְּמִינוֹ - כָּל שֶׁהוּא. שְׁבִיעִית אוֹסֶרֶת כָּל שֶׁהוּא - בְּמִינָהּ, וְשֶׁלֹּא בְּמִינָהּ - בְּנוֹתֵן טַעַם:

מַסֶּכֶת שְׁבִיעִית פֶּרֶק ח

א. כְּלָל גָּדוֹל אָמְרוּ בַּשְּׁבִיעִית: כָּל הַמְיֻחָד לְמַאֲכַל־אָדָם - אֵין עוֹשִׂין מִמֶּנּוּ מְלוּגְמָא לָאָדָם, וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר לַבְּהֵמָה. וְכָל שֶׁאֵינוֹ מְיֻחָד לְמַאֲכַל־אָדָם - עוֹשִׂין מִמֶּנּוּ מְלוּגְמָא לָאָדָם, אֲבָל לֹא לַבְּהֵמָה. וְכָל שֶׁאֵינוֹ מְיֻחָד, לֹא לְמַאֲכַל־אָדָם וְלֹא לְמַאֲכַל־בְּהֵמָה: חָשַׁב עָלָיו לְמַאֲכַל־אָדָם וּלְמַאֲכַל־בְּהֵמָה - נוֹתְנִין עָלָיו חֲמְרֵי אָדָם וְחֲמְרֵי בְּהֵמָה. חָשַׁב עָלָיו לְעֵצִים - הֲרֵי הוּא

כְּעֵצִים, כְּגוֹן הַסִּירָא וְהָאֲזוֹב וְהַקּוּרְנִית: ב. שְׁבִיעִית נִתְּנָה לַאֲכִילָה וְלִשְׁתִּיָּה וּלְסִיכָה, לֶאֱכֹל דָּבָר שֶׁדַּרְכּוֹ לֶאֱכֹל, וְלָסוּךְ דָּבָר שֶׁדַּרְכּוֹ לָסוּךְ. לֹא יָסוּךְ יַיִן וְחֹמֶץ, אֲבָל סָךְ הוּא אֶת הַשֶּׁמֶן. וְכֵן בַּתְּרוּמָה וּבְמַעֲשֵׂר־שֵׁנִי קַל מֵהֶם שְׁבִיעִית, שֶׁנִּתְּנָה לְהַדְלָקַת הַנֵּר: ג. אֵין מוֹכְרִין פֵּרוֹת שְׁבִיעִית - לֹא בְּמִדָּה, וְלֹא בְּמִשְׁקָל, וְלֹא בְּמִנְיָן, וְלֹא תְּאֵנִים בַּמִּנְיָן, וְלֹא יָרָק בְּמִשְׁקָל. בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: אַף לֹא אֲגֻדּוֹת. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: אֶת שֶׁדַּרְכּוֹ לֶאֱגֹד בַּבַּיִת - אוֹגְדִין אוֹתוֹ בַּשּׁוּק, כְּגוֹן הַכְּרֻשִּׁין וְנֵץ־הֶחָלָב: ד. הָאוֹמֵר לַפּוֹעֵל: 'הֵא לָךְ אִסָּר זֶה וּלְקֹט לִי יָרָק הַיּוֹם' - שְׁכָרוֹ מֻתָּר. 'לְקֹט לִי בּוֹ יָרָק הַיּוֹם' - שְׁכָרוֹ אָסוּר. לָקַח מִן הַנַּחְתּוֹם כִּכָּר בְּפֻנְדְּיוֹן, 'כְּשֶׁאֶלְקֹט יַרְקוֹת־שָׂדֶה אָבִיא לָךְ' - מֻתָּר. לָקַח מִמֶּנּוּ סְתָם - לֹא יְשַׁלֵּם לוֹ מִדְּמֵי שְׁבִיעִית, שֶׁאֵין פּוֹרְעִין חוֹב מִדְּמֵי שְׁבִיעִית: ה. אֵין נוֹתְנִים, לֹא לַבַּיָּר, וְלֹא לַבַּלָּן, וְלֹא לַסַּפָּר, וְלֹא לַסַּפָּן. אֲבָל נוֹתֵן הוּא לַבַּיָּר לִשְׁתּוֹת. וּלְכֻלָּן הוּא נוֹתֵן מַתְּנַת־חִנָּם: ו. תְּאֵנִים שֶׁל שְׁבִיעִית: אֵין קוֹצְצִין אוֹתָן בַּמַּקֵּצָה, אֲבָל קוֹצֶה אוֹתָם בַּחֲרָבָה. אֵין דּוֹרְכִין עֲנָבִים בַּגַּת, אֲבָל דּוֹרֵךְ הוּא בָּעֲרֵבָה. וְאֵין עוֹשִׂין זֵיתִים בַּבַּד וּבַקֻּטְב, אֲבָל כּוֹתֵשׁ הוּא וּמַכְנִיס לַבּוֹדִידָה. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: אַף טוֹחֵן הוּא בְּבֵית־הַבַּד וּמַכְנִיס לַבּוֹדִידָה: ז. אֵין מְבַשְּׁלִין יָרָק שֶׁל שְׁבִיעִית בְּשֶׁמֶן שֶׁל תְּרוּמָה, שֶׁלֹּא יְבִיאֻנּוּ לִידֵי פְּסוּל. רַבִּי שִׁמְעוֹן מַתִּיר; וַאֲחֵרוֹן אַחֲרוֹן נִתְפַּשׁ בַּשְּׁבִיעִית. וְהַפְּרִי עַצְמוֹ אָסוּר: ח. אֵין לוֹקְחִים עֲבָדִים וְקַרְקָעוֹת וּבְהֵמָה טְמֵאָה מִדְּמֵי שְׁבִיעִית. וְאִם לָקַח - יֹאכַל כְּנֶגְדָּן. אֵין מְבִיאִין קִנֵּי־זָבִים וְקִנֵּי־זָבוֹת וְקִנֵּי־יוֹלְדוֹת מִדְּמֵי שְׁבִיעִית. וְאִם הֵבִיא - יֹאכַל כְּנֶגְדָּן. אֵין סָכִין כֵּלִים בְּשֶׁמֶן שֶׁל שְׁבִיעִית. וְאִם סָךְ - יֹאכַל כְּנֶגְדּוֹ: ט. עוֹר שֶׁסָּכוֹ בְּשֶׁמֶן שֶׁל שְׁבִיעִית - רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: יִדָּלֵק. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: יֹאכַל כְּנֶגְדּוֹ. אָמְרוּ לִפְנֵי רַבִּי עֲקִיבָא: אוֹמֵר הָיָה רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: עוֹר שֶׁסָּכוֹ בְּשֶׁמֶן שֶׁל שְׁבִיעִית - יִדָּלֵק. אָמַר לָהֶם: שְׁתְקוּ! לֹא אוֹמַר לָכֶם מַה שֶּׁרַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר בּוֹ: י. וְעוֹד אָמְרוּ לְפָנָיו: אוֹמֵר הָיָה רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: הָאוֹכֵל פַּת כּוּתִים כְּאוֹכֵל בְּשַׂר חֲזִיר. אָמַר לָהֶם: שְׁתְקוּ! לֹא אוֹמַר לָכֶם מַה שֶּׁרַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר בּוֹ: יא. מֻרְחָץ שֶׁהֻסְקָה בְּתֶבֶן אוֹ בְּקַשׁ שֶׁל שְׁבִיעִית - מֻתָּר לְרָחֵץ בָּהּ. וְאִם מִתְחַשֵּׁב הוּא - הֲרֵי זֶה לֹא יִרְחָץ:

מַסֶּכֶת שְׁבִיעִית פֶּרֶק ט

א. הַפִּיגָם, וְהַיַּרְבּוּזִין הַשּׁוֹטִים, וְהַחֲלַגְלוּגוֹת, כְּסִבְּר שֶׁבֶּהָרִים, וְהַכַּרְפַּס שֶׁבַּנְּהָרוֹת, וְהַגַּרְגֵּר שֶׁל אָפָר - פְּטוּרִין מִן הַמַּעֲשְׂרוֹת, וְנִלְקָחִין מִכָּל אָדָם בַּשְּׁבִיעִית, שֶׁאֵין כַּיּוֹצֵא בָּהֶם

נִשְׁמָר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: סְפִיחֵי־חַרְדָּל - מֻתָּרִין, שֶׁלֹּא נֶחְשְׁדוּ עֲלֵיהֶן עוֹבְרֵי עֲבֵרָה. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: כָּל הַסְּפִיחִים - מֻתָּרִים, חוּץ מִסְּפִיחֵי כְּרוּב, שֶׁאֵין כַּיּוֹצֵא בָּהֶם בִּירָקוֹת־שָׂדֶה. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: כָּל הַסְּפִיחִים אֲסוּרִים: ב. שֶׁלֹּשׁ אֲרָצוֹת לַבְּעוּר: יְהוּדָה, וְעֵבֶר הַיַּרְדֵּן, וְהַגָּלִיל. וְשֶׁלֹּשׁ שֶׁלֹּשׁ אֲרָצוֹת לְכָל אַחַת וְאַחַת. גָּלִיל הָעֶלְיוֹן, וְגָלִיל הַתַּחְתּוֹן, וְהָעֵמֶק. מִכְּפַר חֲנַנְיָה וּלְמַעְלָן, כָּל שֶׁאֵינוֹ מְגַדֵּל שְׁקָמִין - גָּלִיל הָעֶלְיוֹן, וּמִכְּפַר חֲנַנְיָה וּלְמַטָּן, כָּל שֶׁהוּא מְגַדֵּל שְׁקָמִין - גָּלִיל הַתַּחְתּוֹן. וּתְחוּם טְבֶרְיָא - הָעֵמֶק. וּבִיהוּדָה: הָהָר וְהַשְּׁפֵלָה וְהָעֵמֶק. וּשְׁפֵלַת־לוּד כִּשְׁפֵלַת־הַדָּרוֹם, וְהָהָר שֶׁלָּהּ כְּהַר הַמֶּלֶךְ. מִבֵּית־חוֹרוֹן וְעַד הַיָּם - מְדִינָה אֶחָת: ג. וְלָמָּה אָמְרוּ שָׁלֹשׁ אֲרָצוֹת? שֶׁיְּהוּ אוֹכְלִין בְּכָל אַחַת וְאַחַת, עַד שֶׁיִּכְלֶה הָאַחֲרוֹן שֶׁבָּהּ. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: לֹא אָמְרוּ שָׁלֹשׁ אֲרָצוֹת אֶלָּא בִּיהוּדָה. וּשְׁאָר כָּל הָאֲרָצוֹת - כְּהַר הַמֶּלֶךְ. וְכָל הָאֲרָצוֹת - כְּאַחַת לַזֵּיתִים וְלַתְּמָרִים: ד. אוֹכְלִין עַל הַמֻּפְקָר, אֲבָל לֹא עַל הַשָּׁמוּר. רַבִּי יוֹסֵי מַתִּיר אַף־עַל הַשָּׁמוּר. אוֹכְלִין עַל הַטְּפִיחִין וְעַל הַדּוּפְרָא, אֲבָל לֹא עַל הַסְּתָוָנִיּוֹת. רַבִּי יְהוּדָה מַתִּיר כָּל זְמַן שֶׁבִּכְּרוּ, עַד שֶׁלֹּא יִכְלֶה הַקַּיִץ: ה. הַכּוֹבֵשׁ שְׁלֹשָׁה כְּבָשִׁים בְּחָבִית אַחַת - רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: אוֹכְלִין עַל הָרִאשׁוֹן. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: אַף־עַל הָאַחֲרוֹן. רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: כָּל שֶׁכָּלָה מִינוֹ מִן הַשָּׂדֶה - יְבַעֵר מִינוֹ מִן הֶחָבִית, וַהֲלָכָה כִּדְבָרָיו. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: כָּל יָרָק, אֶחָד לַבְּעוּר. אוֹכְלִין בָּרְגִילָה עַד שֶׁיִּכְלוּ סְגָרִיּוֹת מִבְּקִעַת בֵּית נְטוּפָה: ו. הַמְלַקֵּט עֲשָׂבִים לַחַיִם - עַד שֶׁיִּבַּשׁ הַמָּתוֹק. וְהַמְגַבֵּב בַּיָּבֵשׁ - עַד שֶׁתֵּרֵד רְבִיעָה שְׁנִיָּה. עֲלֵי קָנִים וַעֲלֵי גְפָנִים - עַד שֶׁיִּשְׁרוּ מֵאֲבִיהֶן. וְהַמְגַבֵּב בַּיָּבֵשׁ - עַד שֶׁתֵּרֵד רְבִיעָה שְׁנִיָּה. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: בְּכֻלָּן עַד שֶׁתֵּרֵד רְבִיעָה שְׁנִיָּה: ז. כַּיּוֹצֵא בּוֹ, הַמַּשְׁכִּיר בַּיִת לַחֲבֵרוֹ עַד הַגִּשְׁמִים - עַד שֶׁתֵּרֵד רְבִיעָה שְׁנִיָּה. הַמַּדֵּר הֲנָאָה מֵחֲבֵרוֹ עַד הַגִּשְׁמִים - עַד שֶׁתֵּרֵד רְבִיעָה שְׁנִיָּה. עַד אֵימָתַי עֲנִיִּים נִכְנָסִים לַפְּרִדֵּסוֹת? עַד שֶׁתֵּרֵד רְבִיעָה שְׁנִיָּה. מֵאֵימָתַי נֶהֱנִין וְשׁוֹרְפִין בַּפֶּתֶן וּבַקַּשׁ שֶׁל שְׁבִיעִית? מִשֶּׁתֵּרֵד רְבִיעָה שְׁנִיָּה: ח. מִי שֶׁהָיוּ לוֹ פֵּרוֹת שְׁבִיעִית וְהִגִּיעַ שְׁעַת הַבְּעוּר - מְחַלֵּק מְזוֹן שָׁלֹשׁ סְעֻדּוֹת לְכָל אֶחָד וְאֶחָד. וַעֲנִיִּים אוֹכְלִין אַחַר הַבְּעוּר, אֲבָל לֹא עֲשִׁירִים, דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה; רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: אֶחָד עֲנִיִּים וְאֶחָד עֲשִׁירִים אוֹכְלִין אַחַר הַבְּעוּר: ט. מִי שֶׁהָיוּ לוֹ פֵּרוֹת שְׁבִיעִית, שֶׁנָּפְלוּ לוֹ בִּירֻשָּׁה, אוֹ שֶׁנִּתְּנוּ לוֹ בְּמַתָּנָה - רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: יִנָּתְנוּ לְאוֹכְלֵיהֶן. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: אֵין הַחוֹטֵא נִשְׂכָּר! אֶלָּא יִמָּכְרוּ

לְאוֹכְלֵיהֶן, וּדְמֵיהֶם יִתְחַלְּקוּ לְכָל אָדָם. הָאוֹכֵל מֵעֵסֶת שְׁבִיעִית עַד שֶׁלֹּא הוּרְמָה חַלָּתָהּ - חַיָּב מִיתָה:

[רמג.] (רכה-רכו; יום ראשון)

דּוֹדָאִים בַּשָּׂדֶה״, וְלָא אִתְחַדְּשָׁן מִלֵּי דְּאוֹרַיְיתָא, אֶלָּא עַל יְדוֹי בְּיִשְׂרָאֵל, כְּמָא דְּאַתְּ אָמַר (דִּבְרֵי הַיָּמִים א׳ יב, לג): ״וּמִבְּנֵי יִשָּׂשכָר יוֹדְעֵי בִינָה לַעִתִּים״ וְגוֹ׳.

״וְעַל פִּתְחֵינוּ כָּל מִגָּדִים״, אִינּוּן גָּרְמוּ לְמֶהֱוֵי עַל פִּתְחֵינוּ, עַל פִּתְחֵי בָּתֵּי כְּנִסְיוֹת וּבָתֵּי מִדְרָשׁוֹת, כָּל מִגָּדִים. חֲדָשִׁים גַּם יְשָׁנִים, כַּמָּה מִלֵּי חַדְתָּאן וְעַתִּיקִין דְּאוֹרַיְיתָא, דְּאִתְגַּלְיָין עַל יְדֵיהוּ, לְקָרְבָא לְיִשְׂרָאֵל לַאֲבוּהוֹן דִּלְעֵילָּא. הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (שָׁם): ״לָדַעַת מַה יַּעֲשֶׂה יִשְׂרָאֵל״. ״דּוֹדִי צָפַנְתִּי לָךְ״ (שִׁיר הַשִּׁירִים ז, יד). מֵהָכָא אוֹלִיפְנָא, כָּל מַאן דְּאִשְׁתַּדַּל בְּאוֹרַיְיתָא כְּדְקָא יְאוֹת, וְיָדַע לְמֶחֱדֵי מִלִּין, וּלְחַדְּתוּתֵי מִלִּין כְּדְקָא יְאוֹת, אִינּוּן מִלִּין סָלְקִין עַד כֻּרְסְיָיא דְּמַלְכָּא, וּכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל פָּתַח לוֹן תַּרְעִין, וְגָנִיז לוֹן. וּבְשַׁעְתָּא דְּעָאל קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאִשְׁתַּעְשָׁעָא עִם צַדִּיקַיָּיא בְּגִנְתָּא דְּעֵדֶן, אֲפִיקַת לוֹן קַמֵּיהּ, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִסְתַּכֵּל בְּהוּ וְחָדֵי, כְּדֵין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִתְעַטַּר בְּעִטְרִין עִלָּאִין, וְחָדֵי בְּמַטְרוֹנִיתָא, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב, חֲדָשִׁים גַּם יְשָׁנִים דּוֹדִי צָפַנְתִּי לָךְ. וּמֵהָהִיא שַׁעְתָּא, מִלּוֹי כְּתִיבִין בְּסִפְרָא, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (מַלְאָכִי ג, טז): ״וַיִּכָּתֵב סֵפֶר זִכָּרוֹן לְפָנָיו״.

זַכָּאָה חוּלָקֵיהּ, מַאן דְּאִשְׁתַּדַּל בְּאוֹרַיְיתָא כְּדְקָא יְאוֹת, זַכָּאָה הוּא בְּהַאי עָלְמָא, וְזַכָּאָה הוּא בְּעָלְמָא דְּאָתֵי. עַד הָכָא שׁוּלְטָנוּתָא דִּיהוּדָה, דְּרוֹעָא דְּאִתְכְּלִיל בְּכוֹלָּא, בְּחֵילָא דְּכָל סִטְרִין, תִּלַת קִשְׁרִין דִּדְרוֹעָא, לְאִתְגַּבְּרָא עַל כּוֹלָּא.

דָּן יָדִין עַמּוֹ כְּאַחַד שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל. רִבִּי חִיָּיא אָמַר, הַאי קְרָא הָכִי אִית לֵיהּ לְמֵימַר, דָּן יָדִין לְשִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל, אוֹ דָּן יָדִין לְשִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל כְּאֶחָד, מַהוּ דָּן יָדִין עַמּוֹ, וּלְבָתַר כְּאַחַד שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל. אֶלָּא דָּן, הוּא דִּכְתִיב בֵּיהּ (בְּמִדְבַּר י, כה): ״מְאַסֵּף לְכָל הַמַּחֲנֹת״, דְּהוּא יַרְכָּא שְׁמָאלָא, וְאָזִיל לְבַתְרַיְיתָא.

תָּא חֲזֵי, כֵּיוָן דִּיהוּדָה וּרְאוּבֵן נָטְלִין, לֵיוָאֵי וַאֲרוֹנָא פָּרְשִׁין דִּגְלִין, וְנָטִיל דִּגְלָא דְּאֶפְרַיִם דְּאִיהוּ לְמַעֲרָב, יַרְכָּא יְמִינָא נָטִיל, בְּקַפְסִירֵי קִסְטָא. וְאִי תֵּימָא זְבוּלֻן דְּאִיהוּ עָאל, וְנָפִיק, דִּכְתִיב בֵּיהּ (דְּבָרִים לג, יח): ״שְׂמַח זְבוּלֻן בְּצֵאתֶךָ, וְכִתִיב וַיִּרְכָּתוֹ וְגוֹ׳. אֶלָּא וַדַּאי, יְהוּדָה אִתְכְּלִיל מִכּוֹלָּא.

תָּא חֲזֵי, מַלְכוּ דִּלְעֵילָּא אִתְכְּלִיל מִכֻּלָּא, וְיהוּדָה אִיהוּ מַלְכוּ תַּתָּאָה. כְּמָה דְּמַלְכוּ עִלָּאָה אִתְכְּלִיל מִכֻּלָּא, הָכִי נָמֵי מַלְכוּ תַּתָּאָה, אִתְכְּלִיל מִכֻּלָּא מִגּוּפָא מִיַּרְכָא, בְּגִין לְאִתְגַּבְּרָא בְּתוּקְפֵּיהּ.

כְּתִיב (דְּבָרִים לג, ב): מִימִינ״וֹ אֵ״שׁ דָּ״ת לָמוֹ, אוֹרַיְיתָא מִסִּטְרָא דִּגְבוּרָה אִתְיְיהִיב, וּגְבוּרָה אִתְכְּלִיל בִּימִינָא, וּבְגוּפָא, וְיַרְכָא, וּבְכֻלָּא. הָכִי נָמֵי סִדְרָא קַדְמָאָה, יְהוּדָה אִיהוּ, מַלְכוּ דְּאָתֵי מִסִּטַר גְּבוּרָה, וְאִתְכְּלִיל בִּימִינָא בְּגוּפָא וּבְיַרְכָא, בְּכֻלָּא אִתְכְּלִיל. כְּמָה דְּמַלְכוּ דִּלְעֵילָּא, אִתְכְּלִיל מִכֻּלָּא.

סִדְרָא תִּנְיָינָא רְאוּבֵן, דְּאִיהוּ לְסִטַר דָּרוֹם, וְדָרוֹם אִיהוּ יְמִינָא, וְכָל חֵילָא דִּימִינָא, יְהוּדָה נָטִיל לֵיהּ, בְּגִין דִּרְאוּבֵן אִתְעֲבִיר מִנֵּיהּ מַלְכוּ, כְּמָא דְּאַתְּ אָמַר פַּחַז כַּמַּיִם אַל תּוֹתַר, וְנָטִיל לֵיהּ יְהוּדָה, וְאִתְגַּבַּר בְּתוּקְפָּא דִּימִינָא, דְּהַוָּה מֵרְאוּבֵן, וְכֵן כְּתִיב בְּדָוִד (תְּהִלִּים קי, א): ״נְאֻם יְיָ לַאדֹנִי שֵׁב לִימִינִי״. בְּגִין דִּשְׁמָאלָא אִתְכְּלִיל בִּימִינָא, וְאִתְתַּקַּף בְּחֵילֵיהּ, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (שָׁם קיח, טו): ״יְמִין יְיָ עֹשָׂה חָיִל״ וְגוֹ׳. יְהוּדָה וּרְאוּבֵן תְּרֵין דְּרוֹעִין הַוּוּ.

סִדְרָא תְּלִיתָאָה, אֶפְרַיִם, דְּאִיהוּ יַרְכָא יְמִינָא, וְנָטְלָא קַמֵּי שְׁמָאלָא תָּדִיר, וְדָן דְּאִיהוּ יַרְכָא שְׁמָאלָא, נָטִיל לְבַתְרַיְיתָא, וְעַל דָּא הוּא הַמְאַסֵּף לְכָל הַמַּחֲנוֹת לְצִבְאוֹתָם, וְאָזִיל לְבַתְרַיְיתָא.

יְהוּדָה נָטִיל חֵילָא בִּתְרֵין דְּרוֹעִין, בְּגִין דִּרְאוּבֵן דְּאִיהוּ יְמִינָא, אִתְאֲבִיד מִנֵּיהּ בְּכִירוּתָא כְּהוּנָתָא וּמַלְכוּתָא, וְעַל דָּא כְּתִיב בִּיהוּדָה (דְּבָרִים לג, ז): ״יָדָיו רָב לוֹ וְעֵזֶר מִצָּרָיו תִּהְיֶה״.

תָּא חֲזֵי, כְּתִיב (מְלָכִים א׳ י): ״וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה, כִּסֵּא שֵׁן גָּדוֹל״. כֻּרְסְיָיא דִּשְׁלֹמֹה, עֲבַד לֵיהּ כְּגַוְונָא דִּלְעֵילָּא, וְכָל דִּיוּקְנִין דִּלְעֵילָּא עֲבַד הָכָא. וְעַל דָּא כְּתִיב (דִּבְרֵי הַיָּמִים א׳ כט, כג): ״וַיֵּשֶׁב שְׁלֹמֹה עַל כִּסֵּא ה׳ לְמֶלֶךְ״, מֶלֶךְ מִלָּה סְתִימָא הוּא. וְכֵן (מְלָכִים א׳ ב, יב): ״וּשְׁלֹמֹה יָשַׁב עַל כִּסֵּא דָּוִד אָבִיו וַתִּכֹּן מַלְכֻתּוֹ מְאֹד״, דְּקָיְימָא סִיהֲרָא בְּאַשְׁלָמוּתָא.

דֵּן יָדִין עַמּוֹ בְּקַדְמִיתָא, וּלְבָתַר שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל כְּאַחַד, כְּיִחוּדוֹ שֶׁל עוֹלָם

[רמג:] (רכז-רכח; יום שני)

כְּמָה דְּהַוָה בְּשִׁמְשׁוֹן, דְּאִיהוּ יְחִידָאי עָבִיד דִּינָא בְּעַלְמָא, וְדָאִין וְקָטִיל כַּחֲדָא, וְלָא אִצְטְרִיךְ סָמֵךְ. דֵּן יָדִין עַמּוֹ. רִבִּי יִצְחָק אָמַר, דֵּן, הַיְינוּ חִוְיָא, כָּמִין עַל אוֹרְחִין וּשְׁבִילִין. וְאִי תֵּימָא דְּעַל שִׁמְשׁוֹן בִּלְחוֹדוֹי הוּא. אוֹף הָכִי נָמֵי לְעֵילָּא, דָּא הוּא נֶפֶשׁ אָחֳרָא מְאַסֵּף לְכָל הַמַּחֲנוֹת, וְכָמִין לְאוֹרְחִין וּשְׁבִילִין. לְבָתַר, חֵילִין וּמַשְׁרְיָין מֵהָכָא נָפְקֵי, אִינּוּן דְּכָמָאן לִבְנֵי נָשָׁא, עַל חוֹבִין, דְּרָאמִין לְהוּ לַאֲחוֹרָא בָּתַר כְּתַפַּיְיהוּ. אָמַר רִבִּי חִיָּיא, נָחָשׁ הַקַּדְמוֹנִי לְעֵילָּא, עַד דְּלָא יִתְבַּסַּם בְּחַמְרָא דְּחֵידוּ.

נָחָשׁ עֲלֵי דֶּרֶךְ. תָּא חֲזֵי, כְּמָה דְּאִית דֶּרֶךְ לְעֵילָּא, הָכִי נָמֵי אִית דֶּרֶךְ לְתַתָּא, וּמִתְפָּרְשָׁא יַמָּא, לְכַמָּה אוֹרְחִין בְּכָל סְטַר. וְאִית אוֹרְחָא חַד, דְּאָתֵי וְאַסְגֵּי יַמָּא, וְרַבֵּי נוּנִין בִּישִׁין לְזַנְיֵיהוּ, כְּמָה דַּאֲפִיקוּ מַיִין לְתַתָּא נוּנִין טָבִין, נוּנִין בִּישִׁין, נוּנֵי עוּרְדְּעָנַיָּא, כְּגַוְונָא דָּא, נוּנִין בִּישִׁין לְזַנְיֵיהוּ.

וְכַד מִשְׁתַּמְּשֵׁי מֵאָרְחָא דְּיַמָּא, אִתְחֲזוּן רָכְבִין עַל סוּסַיְיהוּ. וְאִלְמָלֵא דְּהַאי חִוְיָא, דְּאִיהוּ כָּנִישׁ לְכָל מַשְׁרְיָין, כָּמִין לְסוֹף אָרְחִין, וּבַדַּר לוֹן לַאֲחוֹרָא, הֲווּ מְטַשְׁטְשֵׁי עַלְמָא. מִסְּטָרָא דְּהַנֵּי נָפְקִין חָרָשִׁין לְעָלְמָא. תָּא חֲזֵי, בְּבִלְעָם כְּתִיב (בְּמִדְבַּר כד, א): "וְלֹא הָלַךְ כְּפַעַם בְּפַעַם לִקְרַאת נְחָשִׁים", בְּגִין דְּאִינּוּן קָיְימִין לְלַחֲשָׁא בַּחֲרָשֵׁי עַלְמָא.

חָמֵי מַה כְּתִיב, יְהִי דָן נָחָשׁ עֲלֵי דֶּרֶךְ. מַאי עֲלֵי דֶּרֶךְ. אֶלָּא נָחָשׁ, מַאן דְּאִשְׁתָּדַל אֲבַתְרֵיהּ, אַכְחִישׁ פַּמַּלְיָא דִּלְעֵילָּא, וּמַאי אִיהוּ, הַהוּא דֶּרֶךְ עִלָּאָה דְּנָפַק מִלְּעֵילָּא. כְּמָא דְּאַתְּ אָמַר (יְשַׁעְיָה מג, טז): "הַנּוֹתֵן בַּיָּם דֶּרֶךְ" וְגוֹ'. נָחָשׁ, מַאן דְּאִשְׁתָּדַל אֲבַתְרֵיהּ, כְּאִילּוּ אָזִיל עַל הַהוּא דֶּרֶךְ עִלָּאָה לְאַכְחָשָׁא לֵיהּ, בְּגִין דְּמֵהַהוּא דֶּרֶךְ, אִתְזָנוּ עַלְמִין עִלָּאֵי.

וְאִי תֵּימָא, דָּן, אַמַּאי אִיהוּ בְּדַרְגָּא דָּא, אֶלָּא כְּדִכְתִיב (בְּרֵאשִׁית ג, כד): "וְאֵת לַהַט הַחֶרֶב הַמִּתְהַפֶּכֶת לִשְׁמֹר אֶת דֶּרֶךְ עֵץ הַחַיִּים". הָכִי נָמֵי הַנּוֹשֵׁךְ עִקְבֵי סוּס וְגוֹ', בְּגִין לְנַטְרָא לֵיהּ לְכָל מַשְׁרְיָין. אָמַר רִבִּי אֶלְעָזָר, תִּקּוּנָא דְּכוּרְסְיָיא אִיהוּ. תָּא חֲזֵי, כֻּרְסְיָיא דִּשְׁלֹמֹה מַלְכָּא, חַד חִוְיָא

מְרַפְּרֵף בְּקִטּוּרֵי שַׁרְבִיטָא לְעֵילָא מֵאַרְיְוָתָא.

כְּתִיב (שופטים יג, כה): "וַתָּחֶל רוּחַ ה' לְפַעֲמוֹ בְּמַחֲנֵה דָן" וְגוֹ'. תָּא חֲזֵי, שִׁמְשׁוֹן נְזִיר עוֹלָם הֲוָה, וּפָרִישׁ עַלְמָא אִיהוּ, וְאִתְגַּבַּר בֵּיהּ חֵילָא תַּקִּיפָא, וְהוּא הֲוָה חִוְיָא בְּהַאי עַלְמָא, לָקֶבֵל עַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים וּמַזָּלוֹת, דְּהָא אַחְסָנַת חוּלָקָא דִּבְרָכָתָא דְּדָן אֲבוּהִי יָרִית, דִּכְתִיב, יְהִי דָן נָחָשׁ עֲלֵי דֶּרֶךְ וְגוֹ'.

אָמַר רִבִּי חִיָּיא, נָחָשׁ יְדִיעָא, שְׁפִיפוֹן מַאי נִיהוּ. אָמַר לֵיהּ, רָזָא דְּתִקּוּנָא דַּחֲרָשִׁין, דְּנָחָשׁ אִיהוּ שְׁפִיפוֹן, הָכִי נָמֵי הַהוּא רָשָׁע דִּבְלִעָם, בְּכֹלָּא הֲוָה יָדַע. תָּא חֲזֵי כְּתִיב (במדבר כג, ג): "וַיֵּלֶךְ שֶׁפִי", לְזִמְנִין בְּהַאי, וּלְזִמְנִין בְּהַאי.

וְאִי תֵּימָא דָּן, לָאו דַּרְגֵּיהּ בְּהַאי. הָכִי הוּא וַדַּאי. אֶלָּא אִתְמַנָּא עַל דַּרְגָּא דָּא, לְמֶהֱוֵי סִטְרָא בַּתְרַייְתָא, וּשְׁבָחָא אִיהוּ דִּילֵיהּ, מִמַּנָּן דְּמַלְכָּא בְּהַאי, וּמְמַנָּא עַל הַאי, וְיִקָּרָא אִיהוּ לְכָל אִינּוּן מְמַנִּין. וְכֻרְסְיָיא דְּמַלְכָּא, בְּכָל אִינּוּן מְמַנָּן אִתְתַּקַּן, בְּכָל הַנֵּי מְמַנָּן תְּחוֹתַיְיהוּ מִתְפָּרְשָׁן אוֹרְחִין וְדַרְגִּין, הֵן לְטַב, הֵן לְבִישׁ, וְכֻלְּהוּ אִתְאַחֲדָן בְּהַנֵּי תְּקוּנֵי דְּכֻרְסְיָיא. וּבְגִינֵי כָךְ דָּן לִסְטַר צָפוֹן, בְּנוּקְבָא דְּתְהוֹמָא רַבָּא. דְּסִטַר צָפוֹן כַּמָּה חֲבִילֵי טְרִיקִין אִזְדַּמְּנָן תַּמָּן, וְכֻלְּהוּ טַפְסִירָא דְּקִסְטָרָא לְאַבְאָשָׁא עַלְמָא.

בְּגִינֵי כָךְ צַלֵּי יַעֲקֹב וְאָמַר, לִישׁוּעָתְךָ קִוִּיתִי ה'. בְּכָל שְׁבָטִים לָא קָאָמַר לִישׁוּעָתְךָ אֶלָּא בְּהַאי. בְּגִין דְּחָמָא לֵיהּ תּוּקְפָּא תַּקִּיפָא דְּחִוְיָא, מְרַחֲשָׁא דִּינָא לְאִתְגַּבְּרָא.

רִבִּי יוֹסֵי וְרִבִּי חִזְקִיָּה הֲווּ אָזְלֵי לְמֶחֱמֵי לְרִבִּי שִׁמְעוֹן בְּקַפּוּטְקִיָּא, אָמַר רִבִּי חִזְקִיָּה, הַאי דְּאַמְרִינָן לְעוֹלָם יְסַדֵּר בַּר נָשׁ שְׁבָחָא דְּמָרֵיהּ, וּלְבָתַר יְצַלֵּי צְלוֹתֵיהּ, הַאי מַאן דְּלִבֵּיהּ טָרִיד, וּבָעֵי לְצַלָּאָה צְלוֹתֵיהּ, וְאִיהוּ בְּעָקוּ, וְלָא יָכִיל לְסַדְּרָא שְׁבָחָא דְּמָרֵיהּ כְּדְקָא יְאוֹת, מַאי הוּא.

אָמַר לֵיהּ, אַף עַל גַּב דְּלָא יָכִיל לְכַוְונָא לִבָּא וּרְעוּתָא, סִדּוּרָא וְשִׁבְחָא דְּמָרֵיהּ אַמַּאי גָּרַע, אֶלָּא יְסַדֵּר שִׁבְחֵיהּ דְּמָארֵיהּ, אַף עַל גַּב

[רמד.] (רכט-רל; יום שְׁלִישִׁי)

דְּלָא יָכִיל לְכַוּונָא, וְיִצַלֵּי צְלוֹתֵיהּ. הַדָּא הוּא דִּכְתִיב (תְּהִלִּים יז, א): "תְּפִלָּה לְדָוִד שִׁמְעָה ה' צֶדֶק הַקְשִׁיבָה רִנָּתִי", שִׁמְעָה ה' צֶדֶק בְּקַדְמִיתָא, בְּגִין דְּאִיהוּ סִדּוּרָא דִּשְׁבְחָא דְּמָרֵיהּ. וּלְבָתַר הַקְשִׁיבָה רִנָּתִי הַאֲזִינָה תְּפִלָּתִי. מַאן דְּיָכִיל לְסַדְּרָא שְׁבָחָא דְּמָרֵיהּ, וְלָא עָבִיד, עֲלֵיהּ כְּתִיב (יְשַׁעְיָה ס, טו): "גַּם כִּי תַרְבּוּ תְפִלָּה אֵינֶנִּי שֹׁמֵעַ יְדֵיכֶם" וְגוֹ'.

כְּתִיב (שְׁמוֹת כט, לט): "אֶת הַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד תַּעֲשֶׂה בַבֹּקֶר וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַּעֲשֶׂה בֵּין הָעַרְבָּיִם". תְּפִלּוֹת כְּנֶגֶד תְּמִידִין תִּקְנוּם. תָּא חֲזֵי, בְּאִתְעָרוּתָא דִּלְתַתָּא, אִתְעַר הָכִי נָמֵי לְעֵילָּא. וּבְאִתְעָרוּתָא דִּלְעֵילָּא, הָכִי נָמֵי לְעֵילָּא מִנֵּיהּ, עַד דְּמָטֵי אִתְעָרוּתָא לַאֲתַר דְּבָעְיָא בּוּצִינָא לְאַדְלָקָא וְאַדְלִיק. וּבְאִתְעָרוּתָא דִּתְנָנָא דִּלְתַתָּא, אַדְלִיק בּוּצִינָא לְעֵילָּא, וְכַד הַאי אַדְלִיק, כֻּלְּהוּ בּוּצִינִין אָחֲרָנִין דָּלְקִין, וּמִתְבָּרְכָאן מִנֵּיהּ כֻּלְּהוּ עָלְמִין. אִשְׁתַּכַּח, דְּאִתְעָרוּתָא דְּקָרְבָּנָא תְּקוֹנָא דְּעַלְמָא, וּבִרְכָאן דְּעַלְמִין כֻּלְּהוּ.

הָא כֵּיצַד, שָׁאנֵי תְּנָנָא לְסָלְקָא, אִינּוּן דְּיוֹקְנִין קַדִּישִׁין דִּמְמַנָּן עַל עַלְמָא אִתְהַנּוּן לְאַתְעָרָא, וּמִתְעָרִין לְדַרְגִּין בְּכַסּוּפָא דִּלְעֵילָּא, כְּמָא דְּאַתְּ אָמַר (תְּהִלִּים קד, כא): "הַכְּפִירִים שֹׁאֲגִים לַטָּרֶף" וְגוֹ'. אִלֵּין אִתְעָרִין לְדַרְגִּין עִלָּאִין דְּעַלַּייהוּ, עַד דְּמָטֵי אִתְעָרוּתָא, עַד דְּבָעֵי מַלְכָּא לְאִתְחַבְּרָא בְּמַטְרוֹנִיתָא.

וּבְכַסּוּפָא דִּלְתַתָּא, נָבְעִין מַיִין תַּתָּאִין, לְקַבְלָא מַיִין עִלָּאִין, דְּהָא לָא נָבְעִין מַיִין עִלָּאִין, אֶלָּא בְּאִתְעָרוּתָא דְּכַסּוּפָא דִּלְתַתָּא, וּכְדֵין תִּיאוּבְתָּא אִתְדַּבַּק, וְנָבְעִין מַיִין תַּתָּאִין לָקַבֵּל מַיִין עִלָּאִין, וְעָלְמִין מִתְבָּרְכָאן, וּבוּצִינִין כֻּלְּהוּ דְּלִיקָן, וְעִלָּאִין וְתַתָּאִין מִשְׁתַּכְּחֵי בְּבִרְכָאן.

תָּא חֲזֵי, כֹּהֲנֵי וְלֵיוָאֵי. מִתְעָרֵי לְאִתְחַבְּרָא שְׁמָאלָא בִּימִינָא. אָמַר רִבִּי חִזְקִיָּה, כֹּלָּא הָכִי הוּא וַדַּאי, אֲבָל הָכִי שְׁמַעְנָא, כֹּהֲנֵי וְלֵיוָאֵי, דָּא אִתְעַר שְׁמָאלָא, וְדָא אִתְעַר יְמִינָא, בְּגִין דְּאִתְחַבְּרוּתָא דְּדִכּוּרָא לְגַבֵּי נוּקְבָא, לָאו אִיהוּ אֶלָּא בְּשְׁמָאלָא וִימִינָא. כְּמָא דְּאַתְּ אָמַר (שִׁיר הַשִּׁירִים ב, ו): "שְׂמֹאלוֹ תַּחַת לְרֹאשִׁי וִימִינוֹ תְּחַבְּקֵנִי". וּכְדֵין אִתְחַבַּר דְּכַר

בְּנוֹקְבָא, וְתִיאוּבְתָּא אִשְׁתַּכַּח, וְעַלְמִין מִתְבָּרְכִין, וְעִלָּאֵי וְתַתָּאֵי בְּחֵידוּ.

וְעַל דָּא, כֹּהֲנֵי וְלֵיוָאֵי, מִתְעָרֵי מִלָּה לְתַתָּא, לְאִתְעָרָא כְּסוּפָא וַחֲבִיבוּתָא לְעֵילָא, דְּכֹלָּא תַּלְיָא בִּימִינָא וּשְׂמָאלָא. אִשְׁתַּכַּח דְּקָרְבָּנָא יְסוֹדָא דְּעָלְמָא, תְּקוּנָא דְּעַלְמָא, חֵידוּ דְּעִלָּאִין וְתַתָּאִין. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי וַדַּאי שַׁפִּיר קָא אָמַרְתְּ, וְהָכִי הוּא, וְהָכִי שְׁמַעְנָא מִלָּה, וְאַנְשִׁינָא לָהּ, וְאָנָא שְׁמַעְנָא הָא, וְכֹלָּא בְּחַד סַלְקָא.

הַשְׁתָּא צְלוֹתָא בְּאַתַר דְּקָרְבָּנָא, וּבְעֵי בַּר נָשׁ לְסַדְּרָא שְׁבָחָא דְּמָרֵיהּ כְּדְקָא יָאוֹת, וְאִי לָא יְסַדַּר, לָאו צְלוֹתֵיהּ צְלוֹתָא. תָּא חֲזֵי, סִדּוּרָא שְׁלִים דְּשִׁבְחָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מַאן דְּיָדַע לְיַחֲדָא שְׁמָא קַדִּישָׁא כְּדְקָא יָאוֹת, דִּבְהַאי מִתְעָרִין עִלָּאִין וְתַתָּאִין, וְנַגְדֵי בִּרְכָאן לְכֻלְּהוּ עָלְמִין.

אָמַר רִבִּי חִזְקִיָּה, לָא אַשְׁרֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל בְּגָלוּתָא בֵּינֵי עַמְמַיָּא, אֶלָּא בְּגִין דְּיִתְבָּרְכוּן שְׁאָר עַמִּין בִּגִינֵיהוֹן, דְּהָא אִינּוּן נָגְדִין בִּרְכָאן מִלְּעֵילָא לְתַתָּא כָּל יוֹמָא.

אֲזָלוּ, עַד דְּהַווּ אָזְלֵי, חָמוּ חַד חִוְיָא דְּהַוָּה קָמַסְחַר בְּאָרְחָא. סָטוּ מֵאָרְחָא. אֲתָא בַּר נָשׁ אָחֳרָא לְגַבַּייְהוּ, קָטִיל לֵיהּ חִוְיָא. אַהֲדָרוּ רֵישַׁייְהוּ, וְחָמוּ לֵיהּ, לְהַהוּא בַּר נָשׁ דְּמִית. אָמְרוּ, וַדַּאי הַהוּא נָחָשׁ, שְׁלִיחוּתָא דְּמָרֵיהּ קָא עָבִיד. בְּרִיךְ רַחֲמָנָא דְּשֵׁזְבִינָנָא.

פָּתַח רִבִּי יוֹסֵי וְאָמַר, יְהִי דָן נָחָשׁ עֲלֵי דֶּרֶךְ. אֵימָתַי הַוָּה דָן נָחָשׁ, בְּיוֹמוֹי דְּיָרְבְעָם, דִּכְתִיב (מְלָכִים א׳ יב, כט): ״וְאֶת הָאֶחָד נָתַן בְּדָן״ אַמַּאי אִתְיְהִיב תַּמָּן עֲלֵי דֶּרֶךְ. עַל הַהוּא אֹרַח, דְּיִתְמְנַע דְּלָא יִסְלְקוּן לִירוּשְׁלַם. וְדָא דָן, הַוָּה לוּן נָחָשׁ לְיִשְׂרָאֵל עֲלֵי דֶּרֶךְ, עֲלֵי דֶּרֶךְ וַדַּאי, כְּמָא דְּאַתְּ אָמַר (שָׁם, ו): ״וַיִּוָּעַץ הַמֶּלֶךְ וגו׳. שְׁפִיפוֹן עֲלֵי אֹרַח. דְּעָקִיץ לוּן לְיִשְׂרָאֵל. וְכֹלָּא לָא הַוָּה אֶלָּא עֲלֵי דֶּרֶךְ, וַעֲלֵי אוֹרְחָא, לְאִתְמְנָעָא מִיִּשְׂרָאֵל דְּלָא יִסְלְקוּן לִירוּשְׁלַם, לְמֵיחַג חַגַּייְהוּ, וּלְקָרְבָּא קָרְבְּנִין וְעִלָּוִון, לְמִפְלַח תַּמָּן.

[רמד:] (רלא-רלב; יום רביעי)

תָּא חֲזֵי, בְּשַׁעְתָּא דְּמָטוּ בִּרְכָאן לִידָא דְּמשֶׁה, לְבָרְכָא לְכֻלְּהוּ שִׁבְטִים, חָמָא לְדָן דְּהַוָה קָטִיר בְּחוּיָא, אַהֲדַר קָטַר לֵיהּ בְּאַרְיָא. הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (דְּבָרִים לג, כב): "וּלְדָן אָמַר דָּן גּוּר אַרְיֵה יְזַנֵּק מִן הַבָּשָׁן". מַאי טַעְמָא, בְּגִין דְּהֵא שֵׁירוּתָא וְסוֹפָא דְּד' דִּגְלִין קָטִיר בִּיהוּדָה דְּאִיהוּ מַלְכָּא, כְּמָא דְּאַתְּ אָמַר, גּוּר אַרְיֵה יְהוּדָה, וְהוּא שֵׁירוּתָא דְּדִגְלִין. וְסוֹפָא דְּדִגְלִין דָּן, דִּכְתִיב דָּן גּוּר אַרְיֵה וְגו', לְמֶהֱוֵי שֵׁירוּתָא וְסוֹפָא קָטִיר בְּחַד אָתָר.

לִישׁוּעָתְךָ קִוִּיתִי ה', רִבִּי חִיָּיא אָמַר, כְּמָא דְּאַתְּ אָמַר (שׁוֹפְטִים יג, ה): "וְהוּא יָחֵל לְהוֹשִׁיעַ אֶת יִשְׂרָאֵל מִיַּד פְּלִשְׁתִּים". אָמַר, וְכִי אַמַּאי קִוִּיתִי וְהָא סָלִיק הַוָּה יַעֲקֹב מֵעַלְמָא בְּהַהוּא זִמְנָא מִכַּמָּה שְׁנִין. אַמַּאי אָמַר דְּאִיהוּ מְחַכֶּה לְהַהוּא יְשׁוּעָה. אָמַר לֵיהּ וַדַּאי רָזָא דְּמִלָּה, כְּדִכְתִיב (שְׁמוֹת יז, יא): "וְהָיָה כַּאֲשֶׁר יָרִים מֹשֶׁה יָדוֹ וְגָבַר יִשְׂרָאֵל", יִשְׂרָאֵל סְתָם. אוֹף הָכָא וְהוּא יָחֵל לְהוֹשִׁיעַ אֶת יִשְׂרָאֵל, יִשְׂרָאֵל סְתָם. בְּגִינֵי כָּךְ אָמַר, לִישׁוּעָתְךָ קִוִּיתִי ה'.

אָמַר רִבִּי חִיָּיא. וַדַּאי הָכִי הוּא, וְשַׁפִּיר. זַכָּאָה חוּלְקֵהוֹן דְּצַדִּיקַיָּיא, דְּיָדְעֵי לְאִשְׁתַּדְּלָא בְּאוֹרַיְיתָא, לְמִזְכֵּי בָּהּ לְחַיִּין דִּלְעֵילָּא. כְּמָא דְּאַתְּ אָמַר (דְּבָרִים ל, כ): "כִּי הוּא חַיֶּיךָ וְאֹרֶךְ יָמֶיךָ לָשֶׁבֶת עַל הָאֲדָמָה" וְגו'.

גָּד גְּדוּד יְגוּדֶנּוּ וְהוּא יָגוּד עָקֵב. רִבִּי יֵיסָא אָמַר, מִגָּד אִשְׁתְּמַע, דְּהָא חַיִּלִין יִפְקוּן לַאֲגָחָא קְרָבָא, מַשְׁמַע דִּכְתִיב גָּד, בְּכָל אֲתַר גִּימֶ"ל דָּלֶ"ת, חַיִּלִין וּמַשְׁרְיָין נָפְקֵי מִנַּיְיהוּ. דְּהָא גִּימֶ"ל יָהִיב, וְדָלֶ"ת לָקִיט. וּמֵהָכָא כַּמָּה חַיִּלִין וְכַמָּה מַשְׁרְיָין תַּלְיָין בֵּהּ.

תָּא חֲזֵי, הַהוּא נָהָר דְּנָגִיד וְנָפִיק מֵעֵדֶן, לָא פָּסְקִין מֵימוֹי לְעָלְמִין, וְהוּא אַשְׁלִים לְמִסְכְּנֵי, וְעַל דָּא קָיְימֵי כַּמָּה חַיִּלִין וְכַמָּה מַשְׁרְיָין, וְאִתְּזָנוּ מֵהָכָא. וְעַל דָּא גָּד, דָּא אַפִּיק וְיָהִיב, וְדָא לָקִיט וְנָקִיט, וְאִתְּזָן בֵּיתָא וְכָל אַנְשֵׁי בֵּיתָא.

אָמַר רִבִּי יִצְחָק, אִלְמָלֵא דְּהַוֵי גָּד מִבְּנֵי שִׁפְחוֹת, שַׁעְתָּא קַיְימָא לֵיהּ

לְאַשְׁלָמָא יַתִּיר מִכֹּלָא. הַדָּא הוּא דִּכְתִיב (בְּרֵאשִׁית ל, יא): "בָּא גָּד" קְרִי, וּכְתִיב בָּגָד חָסֵר אָלֶ"ף, דְּהָא שַׁעְתָּא קָיְימָא בִּשְׁלִימוּ, וְאִסְתַּלַק מִנַּיְהּ. הַדָּא הוּא דִּכְתִיב (אִיּוֹב ו, טו): "אַחַי בָּגְדוּ כְּמוֹ נָחַל", בְּגִין דְּהַהוּא נָהָר דְּנָגִיד, אִסְתַּלַק בְּהַהִיא שַׁעְתָּא, וּכְתִיב בָּגָד חָסֵר אָלֶ"ף, וְעַל דָּא, לָא זָכָה בְּאַרְעָא קַדִּישָׁא וְאִסְתַּלַק מִינָהּ.

רִבִּי יְהוּדָה אָמַר, מִנַּיִן לְרָאוּבֵן דְּהָוָה כְּהַאי גַּוְונָא, כִּדְכְתִיב, פַּחַז כַּמַּיִם אַל תּוֹתַר דְּאִסְתַּלְקוּ מַיִין וְלָא נִגִּידוּ, וְהָא אִתְּמַר בְּמָה אַפְּגִים. וְתַרְוַוייהוּ לָא זָכוּ בְּאַרְעָא קַדִּישָׁא, וְחֵילִין וּמַשִּׁרְיָין אֲפִיקוּ לְאַחְסָנָא לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל אַרְעָא. תָּא חֲזֵי, מַה דְּאִתְּפַּגִּים בְּגָד, אִשְׁתְּלִים בְּאָשֵׁר, הַדָּא הוּא דִּכְתִיב (בְּרֵאשִׁית מט, כ): "מֵאָשֵׁר שְׁמַנָּה לַחְמוֹ וְהוּא יִתֵּן מַעֲדַנֵּי מֶלֶךְ". הַשְׁתָּא אַשְׁלִים גִּימֶ"ל לְדָלֶ"ת.

רִבִּי אֶלְעָזָר וְרִבִּי אַבָּא אִשְׁתְּמִיטוּ בְּמַעֲרְתָּא דְּלוּד, דְּעָאלוּ קַמֵּי תּוּקְפָּא דְּשִׁמְשָׁא, דְּהַווּ אָזְלֵי בְּאָרְחָא. אָמַר רִבִּי אַבָּא נִסְתַּר הַאי מְעַרְתָּא בְּמִלֵּי דְּאוֹרַיְיתָא. פָּתַח רִבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר (שִׁיר הַשִּׁירִים ח, ו): "שִׂימֵנִי כַחוֹתָם עַל לִבֶּךָ כַּחוֹתָם עַל זְרוֹעֶךָ וְגוֹ', רִשְׁפֶּיהָ רִשְׁפֵּי אֵשׁ שַׁלְהֶבֶת יָהּ", הַאי קְרָא אִתְעָרְנָא בֵּיהּ. אֲבָל לֵילְיָא חַד הֲוָה כַּד הֲוֵינָא קָאִים קַמֵּי אַבָּא, וְשָׁמַעְנָא מִנַּיְהּ מִלָּה, דְּלֵית שְׁלִימוּ וּרְעוּתָא וְכִסּוּפָא דִּכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֶלָּא בִּנְשְׁמַתְהוֹן דְּצַדִּיקַיָּיא. דְּאִינּוּן מִתְעָרֵי נְבִיעוּ דְּמַיָּא תַּתָּאֵי, לְקַבְּלֵי עִלָּאֵי. וּבְהַהִיא שַׁעְתָּא שְׁלִימוּ דִּרְעוּתָא וְכִסּוּפָא בִּדְבִיקוּ חָדָא לְמֶעְבַּד פֵּירִין.

תָּא חֲזֵי, בָּתַר דְּאִתְדַּבְּקוּ דָּא בְּדָא, וְהִיא קַבִּילַת רְעוּתָא, הִיא אָמְרַת שִׂימֵנִי כַחוֹתָם עַל לִבֶּךָ, אַמַּאי כַּחוֹתָם. אֶלָּא אָרְחֵיהּ דְּחוֹתָם, כֵּיוָן דְּאִתְדַּבַּק בְּאַתַר חַד, אַף עַל גַּב דְּאִתְעֲדֵי מִינֵיהּ, הָא אִשְׁתָּאַר רְשִׁימוּ בְּהַהוּא אַתַר, וְלָא אַעֲדֵי מִנַּיְהּ. דְּכָל רְשִׁימוּ, וְכָל דְּיוּקְנָא דִּילֵיהּ, בֵּיהּ אִשְׁתָּאַר. כָּךְ אָמְרָה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, הָא אִתְדַּבַּקְנָא בָךְ, אַף עַל גַּב דְּאִתְעֲדֵי מִינָךְ וְאָזִיל

[רמה.] (רלג-רלד; יום חֲמִישִׁי)

בְּגָלוּתָא. שִׁימֵנִי כַּחוֹתָם עַל לִבֶּךָ, בְּגִין דְּיִשְׁתָּאַר כָּל דְּיוּקְנִי בָּךְ, כְּהַאי חוֹתָם דְּיִשְׁתָּאַר כָּל דְּיוּקְנֵיהּ, בְּהַהוּא אֲתַר דְּאִתְדַּבַּק בֵּיהּ.

"כִּי עַזָּה כַמָּוֶת אַהֲבָה" (שָׁם), תַּקִּיפָא הִיא, כִּפְרִישׁוּ דְּרוּחָא מִן גּוּפָא. דְּתָנִינָן, בְּשַׁעְתָּא דְּבַר נָשׁ מָטֵי לְאִסְתַּלָּקָא מִן עָלְמָא וְחָמֵי מַה דְּחָמֵי, רוּחָא אָזְלָא בְּכָל שַׁיְיפֵי דְּגוּפָא וְסָלִיק גַּלְגַּלּוֹי, כְּמַאן דְּאָזִיל בְּיַמָּא בְּלָא שַׁיְיטִין, סָלִיק וְנָחִית וְלָא מְהַנְיָא לֵיהּ, אֲתָא וְאִישְׁתָּאִיל מִכָּל שַׁיְיפֵי גּוּפָא, וְלֵית תַּקִּיפוּ כְּיוֹמָא דְּפָרִישׁ רוּחָא מִן גּוּפָא. כָּךְ תַּקִּיפוּ דְּרַחֲמוּ דְּכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל לְגַבֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּתַקִּיפוּ דְּמוֹתָא, בְּשַׁעְתָּא דְּבָעֵי רוּחָא לְאִתְפְּרָשָׁא מִן גּוּפָא.

"קָשָׁה כִשְׁאוֹל קִנְאָה" (שָׁם), כָּל מַאן דְּרָחִים, וְלָא קָשִׁיר עִמֵּיהּ קִנְאָה, לָאו רְחִימוּתֵיהּ רְחִימוּתָא. כֵּיוָן דְּקַנֵּי, הָא רְחִימוּתָא אִשְׁתְּלִים. מִכָּאן אוֹלִיפְנָא דְּבָעֵי בַּר נָשׁ לְקַנָּאָה לְאִנְתְּתֵיהּ, בְּגִין דְּיִתְקַשַּׁר עִמָּהּ רְחִימוּתָא שְׁלִים, דְּהָא מִגּוֹ כָּךְ לָא יָהִיב עֵינוֹי בְּאִינְתּוֹ אָחֳרָא. מַהוּ קָשָׁה כִשְׁאוֹל. אֶלָּא, מַה שְׁאוֹל קַשְׁיָא בְּעֵינַיְיהוּ דְּחַיָּיבִין לְמֵיחַת בֵּיהּ, כָּךְ קִנְאָה קַשְׁיָא בְּעֵינַיְיהוּ דְּמַאן דְּרָחִים וְקַנֵּי, לְאִתְפְּרָשָׁא מֵרְחִימוּתָא.

דָּבָר אַחֵר, "קָשָׁה כִשְׁאוֹל קִנְאָה", מַה שְׁאוֹל, בְּשַׁעְתָּא דְּנָחֲתִין לוֹן לְחַיָּיבַיָּא בֵּיהּ, מוֹדִיעִין לוֹן חוֹבַיְיהוּ עַל מָה נָחֲתִין לֵיהּ, וְקַשְׁיָא לְהוּ. כָּךְ, מַאן דְּקַנֵּי, הוּא תָּבַע עַל חוֹבֵיהּ, וְחָשִׁיב כַּמָּה עוֹבָדִין, וּכְדֵין קְשׁוֹרָא דְּרְחִימוּתָא אִתְקַשַּׁר בֵּיהּ.

רִשְׁפֵּיהָ רִשְׁפֵּי אֵשׁ שַׁלְהֶבֶת יָהּ. מַאן שַׁלְהֶבֶת יָהּ, דָּא שַׁלְהוֹבָא דְּאִתּוֹקְדָא וְנַפְקָא מִגּוֹ שׁוּפָר, דְּאִיהוּ אִתְעַר וְאוֹקִיד, וּמַאן אִיהוּ, שְׁמָאלָא. הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (שִׁיר הַשִּׁירִים ב, ו): "שְׂמֹאלוֹ תַּחַת לְרֹאשִׁי". דָּא אוֹקִיד שַׁלְהוֹבָא דְּרְחִימוּ דִּכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל לְגַבֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

וּבְגִינֵי כָּךְ (שָׁם ח, ז): "מַיִם רַבִּים לֹא יוּכְלוּ לְכַבּוֹת אֶת הָאַהֲבָה". דְּהָא כַּד אָתֵי יְמִינָא דְּאִיהוּ מַיִם, אוֹסִיף יְקִידוּ דְּרְחִימוּתָא, וְלָא כְּבֵי שַׁלְהוֹבָא דְּשְׂמָאלָא, כְּמָא דְּאַתְּ אָמַר וִימִינוֹ

תְּחַבְּקֵנִי, הַאי אִיהוּ מַיִם רַבִּים לֹא יוּכְלוּ לְכַבּוֹת אֶת הָאַהֲבָה, וְכֵן כֻּלָּא כְּהַאי גַּוְונָא.

עַד דְּהַוּוּ יַתְבֵי, שָׁמְעוּ קָלֵיהּ דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן, דַּהֲוָה אָתֵי בְּאוֹרְחָא, הוּא וְרִבִּי יְהוּדָה וְרִבִּי יִצְחָק. קָרִיב לְמֵעַרְתָּא, נָפְקוּ רִבִּי אֶלְעָזָר וְרִבִּי אַבָּא. אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן, מִכּוּתְלֵי דְּמֵעַרְתָּא חָמִינָא דְּשְׁכִינְתָּא הָכָא. יָתְבוּ. אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן בְּמַאי עַסְקִיתוּ. אָמַר רִבִּי אַבָּא, בִּרְחִימוּתָא דִּכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל לְגַבֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְרִבִּי אֶלְעָזָר פָּרִישׁ הַאי קְרָא בִּכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, שִׂימֵנִי כַחוֹתָם עַל לִבֶּךָ וְגוֹ׳. אָמַר לֵיהּ, אֶלְעָזָר בִּרְחִימוּ עִלָּאָה וּקְשִׁירוּ דַּחֲבִיבוּתָא אִסְתַּכְלוּתְּ.

אִשְׁתִּיק רִבִּי שִׁמְעוֹן שַׁעְתָּא. אָמַר, בְּכָל אֲתַר בָּעְיָא שְׁתִיקוּ, בַּר שְׁתִיקוּ דְּאוֹרַיְיתָא. גִּינְזָא חָדָא אִית לִי גְּנִיזָא, וְלָא בָּעֵינָא דְּיִתְאֲבִיד מִנַּיְיכוּ, וְהִיא מִלָּה עִלָּאָה, וְאַשְׁכַּחְנָא לָהּ בְּסִפְרָא דְּרַב הַמְנוּנָא סָבָא.

תָּא חֲזֵי, בְּכָל אֲתַר דְּכוּרָא רָדִיף בָּתַר נוּקְבָא, וְאִתְעַר לְגַבָּהּ רְחִימוּתָא, וְהָכָא אַשְׁכַּחְנָא, דְּהִיא אִתְעָרַת רְחִימוּתָא וְרָדְפָה אֲבַתְרֵיהּ, וְאוֹרְחֵיהּ דְּעַלְמָא, דְּלֵית שְׁבָחָא דְּנוּקְבָא, לְמִרְדַּף בַּתְרֵיהּ דְּדְכוּרָא. אֶלָּא, מִלָּה סְתִימָא הִיא, וּמִלָּה עִלָּאָה דְּבֵי גְּנַזָּיֵיא דְּמַלְכָּא.

תָּא חֲזֵי, תְּלַת נִשְׁמָתִין אִינּוּן, וְאִינּוּן סָלְקִין בְּדַרְגִּין עִלָּאִין יְדִיעָן, וְעַל דְּאִינּוּן תְּלָתָא אַרְבַּע אִינּוּן. חַד נִשְׁמָתָא עִלָּאָה דְּלָא אִתְפַּס, וְלָא אִתְעַר בֵּיהּ גִּוְבְּרָא דְּקַרְטִיטָאָה עִלָּאָה, כָּל שֶׁכֵּן תַּתָּאָה. וְהַאי נִשְׁמָתָא לְכָל נִשְׁמָתִין. וְהוּא סָתִים, וְלָא אִתְגַּלְיָא לְעָלְמִין, וְלָא אִתְיְדַע, וְכֻלְּהוּ בֵּיהּ תַּלְיָין.

וְהַאי אִתְעַטַּף בְּעִטּוּפָא דְּזַהֲרָא דְּכַרְמְלָא, בְּגוֹ זְהִירוּתָא וְנָטִיף טִפִּין טִפִּין מַרְגְּלָאן וְאִתְקַשְּׁרוּ כֻּלְּהוּ כְּחַד, כְּקִשְׁרִין דְּשַׁיְיפֵי דְּגוּפָא חַד. וְהוּא אָעִיל בְּגַוְויְיהוּ, וְאַחֲזֵי בְּהוּ עֲבִידְתֵּיהּ. הוּא וְאִינּוּן חַד הוּא, וְלֵית בְּהוּ פְּרִישׁוּ. הַאי נִשְׁמָתָא עִלָּאָה טְמִירוּ דְּכֹלָּא.

נִשְׁמָתָא אָחֳרָא, נוּקְבָא דְּמַטְרוֹנִיתָא בְּגוֹ חֵילָהָא, וְהִיא נִשְׁמָתָא לְהוּ, וּמִנַּיְיהוּ אַחִידָא

[רמה:] (רלה-רלו; יום ששי)

גּוּפָא, לְאַחֲזָאָה בְּהוּ עֲבִידְתָּא לְכָל עַלְמָא. כְּגוּפָא דְּאִיהוּ מָאנָא לְנִשְׁמָתָא, לְמֶעְבַּד בֵּיהּ עֲבִידְתָּא. וְאִלֵּין כְּגַוְונָא דְּאִינּוּן קְשִׁירִין טְמִירִין דִּלְעֵילָּא.

נִשְׁמָתָא אָחֳרָא, הִיא נִשְׁמַתְהוֹן דְּצַדִּיקַיָּיא לְתַתָּא. נִשְׁמַתְהוֹן דְּצַדִּיקַיָּיא אַתְיָין מֵאִינּוּן נִשְׁמָתִין עִלָּאִין, מִנִּשְׁמָתָא דְּנוּקְבָא, וּמִנִּשְׁמָתָא דִּדְכוּרָא. וּבְגִין כָּךְ, נִשְׁמָתִין דְּצַדִּיקַיָּיא עִלָּאִין, עַל כָּל אִינּוּן חֵילִין וּמַשְׁרְיָין דִּלְעֵילָּא.

וְאִי תֵּימָא, הָא עִלָּאִין אִינּוּן מִתְּרִין סִטְרִין, אַמַּאי נַחֲתִין לְהַאי עַלְמָא, וְאַמַּאי אִסְתַּלְּקוּ מִנֵּיהּ. לְמַלְכָּא דְּאִתְיְלִיד לֵיהּ בַּר, שַׁדַּר לֵיהּ לְחַד כְּפַר, לְמַרְבֶּה לֵיהּ וּלְגַדְּלָא לֵיהּ עַד דְּיִתְרַבֵּי, וְיוֹלְפּוּן לֵיהּ אָרְחֵי דְּהֵיכָלָא דְּמַלְכָּא. שְׁמַע מַלְכָּא דְּהָא בְּרֵיהּ רַב וְאִתְרַבֵּי. מַה עָבַד בִּרְחִימוּ דִּבְרֵיהּ, מְשַׁדֵּר לָהּ לְמַטְרוֹנִיתָא אִמֵּיהּ בְּגִינֵיהּ, וְאָעִיל לְהֵיכְלֵיהּ, וְחָדֵי עִמֵּיהּ כָּל יוֹמָא.

כַּךְ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אוֹלִיד בַּר בְּמַטְרוֹנִיתָא, וּמַאי אִיהוּ, נִשְׁמָתָא עִלָּאָה קַדִּישָׁא, שַׁדַּר לֵיהּ לִכְפַר, לְהַאי עַלְמָא, דְּיִתְרַבֵּי בֵּיהּ, וְיוֹלְפּוּן לֵיהּ אוֹרְחֵי דְּהֵיכָלָא דְּמַלְכָּא. כֵּיוָן דְּיָדַע מַלְכָּא דְּהָא בְּרֵיהּ אִתְרַבֵּי בְּהַאי כְּפַר, וְעִידָּן הוּא לְמַיְיתֵי לֵיהּ לְהֵיכָלֵיהּ. מַה עָבַד בִּרְחִימוּ דִּבְרֵיהּ, מְשַׁדֵּר לְמַטְרוֹנִיתָא בְּגִינֵיהּ וְאָעִיל לֵיהּ לְהֵיכָלֵיהּ. נִשְׁמָתָא לָא סַלְקָא מֵהַאי עַלְמָא, עַד דְּאָתַת מַטְרוֹנִיתָא בְּגִינָהּ, וְאָעִילַת לָהּ בְּהֵיכָלָא דְּמַלְכָּא, וְיָתִיבַת תַּמָּן לְעָלְמִין.

וְעִם כָּל דָּא, אוֹרְחָא דְּעַלְמָא, דְּאִינּוּן בְּנֵי כְּפַר בָּכָאן עַל פְּרִישׁוּ דִּבְרֵיהּ דְּמַלְכָּא מִנַּיְיהוּ. חַד פְּקֵחַ הֲוָה תַּמָּן, אָמַר לוֹן, עַל מָה אַתּוּן בָּכָאן, וְכִי לָאו בְּרֵיהּ דְּמַלְכָּא אִיהוּ, וְלָא אִתְחֲזֵי לְמֵידַר יַתִּיר בֵּינַיְיכוּ, אֶלָּא בְּהֵיכָלָא דְּאֲבוּי. כָּךְ מִשֶּׁה, דַּהֲוָה פְּקֵחַ, חָמָא בְּנֵי כְּפַר דַּהֲוָה בָּכָאן. עַל דָּא אָמַר (דְּבָרִים יד, א): "בָּנִים אַתֶּם לַיְיָ אֱלֹהֵיכֶם לֹא תִתְגֹּדְדוּ".

תָּא חֲזֵי, אִילּוּ הֲווּ יָדְעִין כֻּלְּהוּ צַדִּיקַיָּיא הַאי, הֲווּ חָדָאן הַהוּא יוֹמָא דְּמָטֵי לוֹן לְאִסְתַּלְּקָא מֵהַאי עַלְמָא. וְכִי לָאו יְקָרָא עִלָּאָה הוּא, דְּמַטְרוֹנִיתָא אָתַת בְּגִינַיְיהוּ,

וּלְאוּבָלָא לוֹן לְהֵיכָלָא לְמַלְכָּא, לְמֶחֱדֵי בְּהוּ מַלְכָּא כָּל יוֹמָא, דְּהָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא אִשְׁתַּעְשַׁע אֶלָּא בְּנִשְׁמַתְהוֹן דְּצַדִּיקַיָּא.

תָּא חֲזֵי, אִתְעָרוּתָא דְּרַחֲמוּ דִּכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, לְגַבֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, נִשְׁמַתְהוֹן דְּצַדִּיקַיָּא לְתַתָּא מִתְעָרִין לָהּ. בְּגִין דְּאִינּוּן אַתְיָין מִסִּטְרָא דְּמַלְכָּא, מִסִּטְרָא דְּדִכּוּרָא, וְאִתְעָרוּתָא דָּא מָטֵי לְנוּקְבָא מִסִּטְרָא דְּדִכּוּרָא, וְאִתְעַר רַחֲמוּתָא. אִשְׁתַּכַּח דְּדִכּוּרָא אִתְעַר חֲבִיבוּ וּרְחִימוּתָא לְנוּקְבָא, וּכְדֵין נוּקְבָא אִתְקַשְּׁרַת בְּרַחֲמוּתָא, לְגַבֵּי דְּכוּרָא.

כְּהַאי גַּוְונָא, תִּיאוּבְתָּא דְּנוּקְבָא לְמִשְׁדֵּי מַיִין תַּתָּאִין לָקָבֵל מַיִין עִלָּאִין, לָאו אִיהוּ אֶלָּא בְּנִשְׁמַתְהוֹן דְּצַדִּיקַיָּא. זַכָּאִין אִינּוּן צַדִּיקַיָּא בְּהַאי עַלְמָא, וּבְעַלְמָא דְּאָתֵי, דְּעָלַיְיהוּ קָיְימִין עִלָּאִין וְתַתָּאִין. וְעַל דָּא (משלי י, כה): "וְצַדִּיק יְסוֹד עוֹלָם" כְּתִיב, סְתָם.

וְרָזָא דְּכֹלָּא, צַדִּיק, אִיהוּ יְסוֹדָא דִּלְעֵילָּא, וְאִיהוּ יְסוֹדָא לְתַתָּא, וּכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל אִתְכְּלִילַת מִצַּדִּיק, מִלְעֵילָּא וּמִתַּתָּא. צַדִּיק מֵהַאי סִטְרָא, וְצַדִּיק מֵהַאי סִטְרָא, יַרְתִּין לָהּ. הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (תהלים לז, כט): "צַדִּיקִים יִירְשׁוּ אָרֶץ". יִרְשׁוּ אָרֶץ וַדַּאי.

תָּא חֲזֵי, צַדִּיק אַחְסִין לָהּ לְהַאי אֶרֶץ, וְאָרִיק עֵלָּהּ בִּרְכָאן בְּכָל יוֹמָא, וְיָהִיב לָהּ תַּפְנוּקִין וְעִדּוּנִין, בִּנְגִידוּ עִלָּאָה דְּנָגִיד עֵלָּהּ, וְהָא אוֹקִימְנָא מִלָּה.

וְרָזָא דִּכְתִיב (בראשית מט, כ): "מֵאָשֵׁר שְׁמַנָּה לַחְמוֹ וְהוּא יִתֵּן מַעֲדַנֵּי מֶלֶךְ". וְעִם כָּל דָּא, מִלָּה אָחֳרָא, כְּמָה דִּכְתִיב (שיר השירים ו, ט): "רָאוּהָ בָנוֹת וַיְאַשְּׁרוּהָ", וְעַל דָּא אָמְרָה לֵאָה (בראשית ל, יג): "בְּאָשְׁרִי כִּי אִשְּׁרוּנִי בָּנוֹת" וְכֹלָּא שַׁפִּיר. וְתָא חֲזֵי מֵעַלְמָא דְּאָתֵי, אִתְמְשִׁיךְ וְנָגִיד לְהַאי צַדִּיק, לְמֵיהַב תַּפְנוּקִין וְעִדּוּנִין לְהַאי אֶרֶץ, דְּאִיהוּ לְחֵם עוֹנִי, וְאִתְעֲבִיד לְחֵם פַּנַּג, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב, "מֵאָשֵׁר שְׁמַנָּה לַחְמוֹ וְהוּא יִתֵּן מַעֲדַנֵּי מֶלֶךְ" וַדַּאי, וְהָא אוֹקִימְנָא.

[דף רמו.] (רלז-רלח; שַׁבַּת־קֹדֶשׁ)

תָּא חֲזֵי, מֵאָשֵׁר שְׁמֵנָה לַחְמוֹ. דָּא הוּא אֲתַר דְּכֹלָּא מְאַשְׁרִין לֵיהּ. וּמַאי אִיהוּ, עַלְמָא דְאָתֵי. דְּעִלָּאֵי וְתַתָּאֵי מְאַשְׁרִין לֵיהּ, וּמְכַסְּפִין לֵיהּ. שְׁמֵנָה לַחְמוֹ, מַאן, עַד כָּאן לָא פָּרִישׁ מַאן הוּא אֲתַר. אֶלָּא, אִית לֶחֶם, וְאִית לֶחֶם, כְּמָה דְאִית אִילָנָא, וְאִית אִילָנָא. אִית אִילָנָא דְחַיֵּי, וְאִית אִילָנָא דְתַלְיָיא בֵּיהּ מוֹתָא. אִית לֶחֶם דְּאִקְרֵי לֶחֶם עוֹנִי, וְאִית לֶחֶם דְּאִקְרֵי לֶחֶם פַּנַּג. וּמַאן אִיהוּ. דָּא ו׳, וְדָא הוּא לַחְמ״וֹ, לֶחֶ״ם ו׳. וְעַל דָּא כְּתִיב (שְׁמוֹת טז, ד): ״הִנְנִי מַמְטִיר לָכֶם לֶחֶם מִן הַשָּׁמָיִם״, מִן הַשָּׁמַיִם וַדַּאי.

וְעַל דָּא, מֵאָשֵׁר שְׁמֵנָה לַחְמוֹ, לֶחֶם ו׳, דְּהָא מִינֵּיהּ אִתְּזָן הַאי אִילָנָא, וְהוּא מְעַטְּרָא לֵיהּ, כְּדְכְתִיב (שִׁיר הַשִּׁירִים ג, יא): ״בָּעֲטָרָה שֶׁעִטְּרָה לוֹ אִמּוֹ״. וְכַד אִיהוּ נָקִיט, וַדַּאי הוּא יִתֵּן מַעֲדַנֵּי מֶלֶךְ. וּמַאן מֶלֶךְ. דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, דְּהָא מִנֵּיהּ אִתְּזָנַת, וְהוּא יָהִיב לָהּ עַל יְדָא דְצַדִּיק, דַּרְגָּא קַדִּישָׁא אָת קַיְימָא. וּמֵהָכָא לִשְׁאָר דַּרְגִּין דִּלְתַתָּא, וְכֻלְּהוּ כְּגַוְונָא דִּלְעֵילָּא.

בְּסִפְרָא דְרַב הַמְנוּנָא סָבָא, אָמַר הָכִי, מֵאָשֵׁר שְׁמֵנָה לַחְמוֹ, דָּא לֶחֶם שַׁבָּת, דְּאִיהוּ פַּנַּג, עַל חַד תְּרִין. כְּדְכְתִיב (שְׁמוֹת טז, כב): ״לָקְטוּ לֶחֶם מִשְׁנֶה״. מַאי לֶחֶם מִשְׁנֶה. אֶלָּא, תְּרֵי לֶחֶם, לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם, וְלֶחֶם מִן הָאָרֶץ. דָּא הוּא לֶחֶם פַּנַּג, וְדָא הוּא לֶחֶם דְּמִסְכְּנָא, וּבְשַׁבָּת אִתְכְּלִיל לֶחֶם תַּתָּאָה בְּלֶחֶם עִלָּאָה, וְאִתְבָּרֵךְ הַאי בְּגִינֵי הַאי, וְאִיהוּ לֶחֶם מִשְׁנֶה.

וְתוּ הָוָה אָמַר, לֶחֶם מִשְׁנֶה דְּשַׁבָּת, נָקִיט מִשַּׁבָּת עִלָּאָה, דְּאִיהוּ נָגִיד וְאַנְהִיר לְכֹלָּא, וְאִתְחַבַּר לֶחֶם בְּלֶחֶם, וְאִיהוּ מִשְׁנֶה. וּבְכָל אֲתַר, רָזָא דְּלֶחֶם, נוּקְבָא הִיא. בְּגִין כָּךְ שְׁמֵנָה כְּתִיב וְלֹא שָׁמֵן. וּכְתִיב (בְּרֵאשִׁית לט, ו): ״כִּי אִם הַלֶּחֶם אֲשֶׁר הוּא אוֹכֵל״, דָּא אִנְתְּתֵיהּ.

וְאִי תֵּימָא (שְׁמוּאֵל א׳ ט, ז): ״וְהַלֶּחֶם אָזַל מִכֵּלֵינוּ״, וְלָא כְּתִיב אָזְלַת. שְׁאָר מְזוֹנָא לֶחֶם קָרִינָן לֵיהּ, וְאִשְׁתְּמוֹדְעָן מִלִּין, מַאן הוּא שְׁאָר מְזוֹנָא, וּמַאן הוּא לֶחֶם מַמָּשׁ. לֶחֶם דִּלְעֵילָּא, בְּכָל אֲתַר דְּכַר, לֶחֶם תַּתָּאָה, בְּכָל אֲתַר נוּקְבָא וְאַנַן אַשְׁכְּחִינָא דְּזִמְנִין כְּתִיב דְּכַר,

וּלְזִמְנִין נוּקְבָא, וְכוּלָּא חַד מִלָּה, הַאי כְּהַאי, וְשַׁפִּיר כּוּלָּא.

תָּא חֲזֵי, אָשֵׁר, רָשִׁים לְעֵילָּא וְרָשִׁים לְתַתָּא, בְּתִקּוּנִי כַּלָּה. וְכֻלְּהוּ תְּרֵיסַר שִׁבְטִין יַמָּא קָאִים עֲלַיְיהוּ, וְאִתְתַּקַּן בְּהוּ. הֲדָא הוּא דִכְתִיב (מְלָכִים א׳ ז, כה): "וְהַיָּם עֲלֵיהֶם מִלְמָעְלָה". וְרָזָא דְמִלָּה, אִתְתַּקַּן לְעֵילָּא וְאִתְתַּקַּן לְתַתָּא בְּאַרְעָא. אִתְתַּקַּן לְעֵילָּא בְּתִקּוּנִין יְדִיעָן, כְּגַוְונָא דְעַלְמָא עִלָּאָה. וְאִתְתַּקַּן לְתַתָּא בְּהַנֵי תְּרֵיסַר שִׁבְטִין כְּגַוְונָא דִלְעֵילָּא. וְעַל דָּא שְׁכִינְתָּא לְעֵילָּא וּשְׁכִינְתָּא לְתַתָּא בְּגִינַיְיהוּ דְיִשְׂרָאֵל, וּבְתְרֵיסַר שִׁבְטִין אִתְכְּלִילַת וְאִתְתַּקְּנַת. אָשֵׁר בְּתִקּוּנָהָא קָיְימָא, כִּשְׁאָר שִׁבְטִין.

וְאִי לָאו דְּגָלֵי מֹשֶׁה, לָא אִתְיְדַע. דִּכְתִיב (דְּבָרִים לג, כד): "וְטֹבֵל בַּשֶּׁמֶן רַגְלוֹ". לְאַחֲזָאָה אָן הוּא קִשְׁרָא דִילֵיהּ בְּאַתְרֵיהּ, דְאִיהוּ נָגִיד הַהוּא מְשַׁח רְבוּת מִלְעֵילָּא. בְּגִינֵי כָּךְ כְּתִיב, בָּרוּךְ מִבָּנִים אָשֵׁר וְגוֹ׳.

רִבִּי שִׁמְעוֹן פָּתַח וְאָמַר, "נַפְתָּלִי אַיָּלָה שְׁלֻחָה הַנֹּתֵן אִמְרֵי שָׁפֶר". הָא אִתְּמַר, דְּעַלְמָא עִלָּאָה עַלְמָא דִּדְכוּרָא אִיהוּ, כֵּיוָן דְּסָלְקָא מִלָּה מִכְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל וּלְעֵילָּא, כּוּלָּא הוּא דְכַר. מְנָלָן, מֵעוֹלָה, אַמַּאי אִתְקְרֵי עוֹלָה, בְּגִין דְּסָלְקָא לְעֵילָּא מִן נוּקְבָא. וּבְגִינֵי כָּךְ (וַיִּקְרָא א) עוֹלָה זָכָר תָּמִים יַקְרִיבֶנּוּ וְגוֹ׳.

אַמַּאי תָּמִים, וְכִי פִּיסְקֵי פִּיסְקֵי בְּעִינָן לֵיהּ, דְּאָמַר תָּמִים, מַהוּ תָּמִים. אֶלָּא, כְּדִכְתִיב (בְּרֵאשִׁית יז, א): "הִתְהַלֵּךְ לְפָנַי וֶהְיֵה תָמִים". אֵימָתַי תָּמִים, בְּשַׁעְתָּא דְאִתְגְּזַר, דְּהָא דְכוּרָא לָא הֲוֵי, וְלָא אִשְׁתְּמוֹדַע, אֶלָּא בְּהַהוּא אָתָר דְּאִקְרֵי תָּמִים. וּמַאן אִיהוּ, דָּא אָת קַיְימָא, דְּבֵיהּ אִשְׁתְּמוֹדַע דְּכוּרָא מִן נוּקְבָא. כְּדִכְתִיב (בְּרֵאשִׁית ו, ט): "אִישׁ צַדִּיק תָּמִים הָיָה". בְּגִינֵי כָּךְ זָכָר תָּמִים, דְּאִשְׁתְּמוֹדַע בֵּיהּ הַאי שַׁיְיפָא, וְלָא יְסָרְסוּן לֵיהּ.

וְאִי תֵּימָא, הָא כְּתִיב (וַיִּקְרָא ד, לב): "נְקֵבָה תְּמִימָה". הָכִי הוּא וַדַּאי, כְּמָה דְאִקְרֵי צַדִּיק תָּמִים, כָּךְ אִקְרֵי צֶדֶק תְּמִימָה. בְּגִין דְּכוּלָּא, נָטְלָא מִנֵּיהּ, בְּגִינֵי כָּךְ, עוֹלָה דְּסָלְקָא מִן נוּקְבָא לְדְכוּרָא, וּמֵהַאי אָתָר וּלְעֵילָּא, כּוּלָּא הוּא דְכוּרָא. וּמִן נוּקְבָא

הודפס לזכות

ולברכה והצלחה
וישועה של

מנחם מענדל בן
ציפורה מעהל

וכל משפחתו
ויוצאי חלציו

נתרם על ידי קופת צדקה
של מנחם מעהל

זכות הדפסת בי"ת
ומשניות זהר
יכול להיות שלך או
לעילוי נשמת קרוב
משפחתך!
אלפי דפי גמרא
אלפי פרקי משנה
ותוספתא
נ"ך ודפי זהר לזכותך!

זכות שבועית: 180 ₪

זכות חודשית: 520 ₪

להקדשות: 058-3273775

לוח מוהרא"ש

לפי אופק יבנאל עיר ברסלב
עיר שומרי הלשון עיר השמחה

פרשת מקץ

כד	יום ראשון	**ערב חנוכה** עלות השחר (72 דק) ... 5:20 נץ החמה ..... 6:32 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:14 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:02 סו"ז תפילה ..... 9:53 חצות היום ..... 11:33 שקיעה ..... 4:32 צה"כ לשיטת ר"ת ... 5:45	**ליקוט יומי:** **בבלי:** זבחים צא **ירושלמי:** נזיר י **תוספתא:** טהרות ו **נ"ך:** משלי כו **משניות:** שביעית ג **זהר:** חלק ג עמ' רכה-רכו	14
כה	יום שני	**א' דחנוכה** עלות השחר (72 דק) ... 5:21 נץ החמה ..... 6:33 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:15 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:03 סו"ז תפילה ..... 9:53 חצות היום ..... 11:33 שקיעה ..... 4:33 צה"כ לשיטת ר"ת ... 5:46	**ליקוט יומי:** **בבלי:** זבחים צב **ירושלמי:** נזיר יא **תוספתא:** טהרות ז **נ"ך:** משלי כז **משניות:** שביעית ד **זהר:** חלק ג עמ' רכז-רכח	15
כו	יום שלישי	**ב' דחנוכה** עלות השחר (72 דק) ... 5:21 נץ החמה ..... 6:33 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:15 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:04 סו"ז תפילה ..... 9:54 חצות היום ..... 11:34 שקיעה ..... 4:33 צה"כ לשיטת ר"ת ... 5:46	**ליקוט יומי:** **בבלי:** זבחים צג **ירושלמי:** נזיר יב **תוספתא:** טהרות ח **נ"ך:** משלי כח **משניות:** שביעית ה **זהר:** חלק ג עמ' רכט- רל	16
כז	יום רביעי	**ג' דחנוכה** עלות השחר (72 דק) ... 5:22 נץ החמה ..... 6:34 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:16 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:04 סו"ז תפילה ..... 9:54 חצות היום ..... 11:34 שקיעה ..... 4:33 צה"כ לשיטת ר"ת ... 5:46	**ליקוט יומי:** **בבלי:** זבחים צד **ירושלמי:** נזיר יג **תוספתא:** טהרות ט **נ"ך:** משלי כט **משניות:** שביעית ו **זהר:** חלק ג עמ' רלא- רלב	17
כח	יום חמישי	**ד' דחנוכה** עלות השחר (72 דק) ... 5:23 נץ החמה ..... 6:35 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:16 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:05 סו"ז תפילה ..... 9:55 חצות היום ..... 11:35 שקיעה ..... 4:34 צה"כ לשיטת ר"ת ... 5:47	**ליקוט יומי:** **בבלי:** זבחים צה **ירושלמי:** נזיר יד **תוספתא:** טהרות י **נ"ך:** משלי ל **משניות:** שביעית ז **זהר:** חלק ג עמ' רלג-רלד	18
כט	יום ששי	**ה' דחנוכה, ערב ראש חודש טבת** עלות השחר (72 דק) ... 5:23 נץ החמה ..... 6:35 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:17 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:05 סו"ז תפילה ..... 9:55 חצות היום ..... 11:35 שקיעה ..... 4:34 צה"כ לשיטת ר"ת ... 5:47 הדלקת נרות (40 דק): 3:54 (20 דק): 4:14	**ליקוט יומי:** **בבלי:** זבחים צו **ירושלמי:** נזיר טו **תוספתא:** טהרות יא **נ"ך:** משלי לא **משניות:** שביעית ח **זהר:** חלק ג עמ' רלה-רלו	19
ל	שב"ק	**שבת קודש פרשת מקץ, שבת חנוכה, א' דראש חודש טבת** עלות השחר (72 דק) ... 5:24 נץ החמה ..... 6:36 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:17 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:06 סו"ז תפילה ..... 9:56 חצות היום ..... 11:36 שקיעה ..... 4:35 צה"כ לשיטת ר"ת ... 5:48 מוצש"ק לשיטת ר"ת: 5:48	**ליקוט יומי:** **בבלי:** זבחים צז **ירושלמי:** נזיר טז **תוספתא:** מקואות א **נ"ך:** איוב א **משניות:** שביעית ט **זהר:** חלק ג עמ' רלז-רלח	20

עֵת רָצוֹן גְּדוֹלָה וְנוֹרָאָה מְאֹד לָשֶׁבֶת מוּל נֵרוֹת חֲנֻכָּה וּלְזַמֵּר זְמִירוֹת, וְכֵן לְהִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְבַקֵּשׁ מִלְּפָנָיו יִתְבָּרַךְ כָּל מִשְׁאֲלוֹת לִבּוֹ לְטוֹבָה !

(משיחותיו של מו"ר הרה"צ שליט"א)